

สงขลา

ภาษาไทยขึ้นแก่ภาษาตระกูลไหน

Takejiro Tomita

ที่ระลึก

เนื่องในวันรับพระราชทานปริญญา

ศิลปศาสตรุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาและวรรณคดีไทย

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

วันที่ 22 กันยายน พุทธศักราช 2526

เอกสาร มงคล
๐๕๖

คำสดุดีสำหรับกราบบังคมทูล

ศาสตราจารย์ คาเกอิโร โทมีด้า

ศาสตราจารย์ คาเกอิโร โทมีด้า (Takejiro Tomita) เกิดที่เมืองโกเบ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2461 บิดามารดามีอาชีพค้าขาย เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาแล้วได้เข้าศึกษาต่อ ณ วิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศ แผนกภาษาอังกฤษ 3 ปี แล้วต่อแผนกภาษาจีนอีก 3 ปี ขณะที่กำลังศึกษาภาษาฝรั่งเศสต่ออยู่นั้นก็ได้รับเลือกให้เป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนไทย-ญี่ปุ่น จึงได้มาเป็นนักศึกษาพิเศษอยู่คณะอักษรศาสตร์ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเวลา 3 ปี หลังจากนั้น ปีหนึ่งท่านก็ได้เดินทางกลับประเทศญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2489 และในปี พ.ศ. 2490 ได้สมรสกับนางสาว Fumi Shimazu มีบุตร 2 คน คือ นาย Uthai Tomita และนาง Sara Itakura.

ท่านได้เริ่มรับราชการในปี พ.ศ. 2489 ต่อมาในปี พ.ศ. 2492 ท่านได้ขอให้รัฐบาลเปิด "แผนกไทย-ศาสตร์" ขึ้นในมหาวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศ ที่ท่านรับราชการอยู่สำเร็จ โดยท่านเป็นหัวหน้าแผนก และในปีนั้นเองท่านก็ได้เป็นรองศาสตราจารย์ ท่านมีผลงานต่อเนื่องกันมาทุก ๆ ปี จนได้เป็นศาสตราจารย์ในปี พ.ศ. 2505 พอในปี พ.ศ. 2519 เกิด "แผนกเวียตนามศาสตร์" ก็มาขึ้นต่อแผนกไทยศาสตร์ อันรวมอยู่ในความรับผิดชอบของท่านเช่นกัน.

ท่านได้เป็นหัวหน้าคณะอาจารย์ญี่ปุ่นชุดแรกที่มาสอนภาษาญี่ปุ่นให้แก่นักศึกษาไทย ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวม 2 ครั้ง ๆ ละ 2 ปี ท่านจะเกษียณอายุในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2527.

ท่านเป็นผู้บุกเบิกสร้างสรรค์ ทรงภูมิความรู้ทางภาษาไทยอย่างแตกฉาน มีผลงานที่ดีเด่นเป็นประโยชน์มากมาย ท่านได้นำเอาวัฒนธรรมทางภาษาของไทยไปสร้างเป็นอนุสาวรีย์ไว้ ณ ประเทศญี่ปุ่น มีทั้งตำราเรียนภาษาไทย วรรณคดีไทย และงานแปล ผลงานชิ้นสำคัญที่สุดก็คือ พจนานุกรมไทย-ญี่ปุ่น ซึ่งท่านได้เตรียมการสร้างงานชิ้นนี้กว่า 20 ปี เพื่อให้ชาวญี่ปุ่นได้ศึกษาไทย รู้จักไทย เข้าใจไทยและได้เข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในเมืองไทยอย่างมีความสุข.

ชีวิตท่านผูกพันอยู่กับไทย แม้ท่านจะเป็นญี่ปุ่น ท่านมีความรู้สึกประหนึ่งว่าเมืองไทยเป็นบ้านเกิดเมืองนอนที่สองของท่านฉะนั้น ท่านมาเมืองไทยทุกปีเพื่อมารำลึกถึงอดีต ความเจริญก้าวหน้าของไทย และเพื่อไม่ให้ลืมเมืองที่ท่านรัก ท่านจึงได้ฝากข้อคิดอันสำคัญเอกอุย้งไว้ในบทความชื่อ "ภาษาไทยขึ้นแก่ภาษาตระกูลไหน" ให้คนไทยได้ศึกษาค้นคว้าสืบทอดเจตนารมณ์ของท่านต่อไป.

ท่านจึงเป็นบุคคลที่สมควรแก่การได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีไทยอย่างยิ่ง.

ภาษาไทยขึ้นแก่ภาษาตระกูลไหน

Takejiro Tomita

หมู่ภาษาตระกูล"จีน-ทิเบต"แบ่งออกได้เป็น 2 สาขาใหญ่ คือ สาขา"จีน-ไต" และ สาขา"ทิเบต-พม่า" หมู่ภาษาไตต่าง ๆ รวมทั้งภาษาไทย¹ ขึ้นแก่สาขาภาษาจีน-ไต เราทุกคนเช่นนี้มาเป็นเวลานาน แต่คนที่จริง ยังไม่มีใครประสบความสำเร็จในการพิสูจน์ให้เห็นจริงว่าหมู่ภาษาไตขึ้นแก่สาขาภาษาจีน-ไตด้วยหลักฐานที่แน่ชัด เพียงแต่จะว่าทั้งภาษาจีนและภาษาไทยมีลักษณะพิเศษที่เป็นภาษาคำโดด, พยางค์เดี่ยวและมีวรรณยุกต์ รวมทั้งไวยากรณ์ก็ละม้ายคล้ายคลึงกัน แต่คนยังไม่เป็นหลักฐานที่เพียงพอ ถ้าเป็นภาษาตระกูลเดียวกันต้องมีคำมากมาย ที่แยกออกมาจากคำเดียวกัน

เคยมีผู้พยายามพิสูจน์ปัญหาข้อนี้มาแล้ว อาทิเช่น H. Maspero² ชาวฝรั่งเศสก็ศึกษาเปรียบเทียบภาษาจีนและภาษาไทยบางคำเอาไว้ แต่ไม่ถึง 10 คำคงจะเห็นต่อไป

Siamese	Ancient Chinese	Archaic Chinese
เก้า	九	kiəu < kiug
เก้า	旧	ghieü < ghiug
เขา	丘	khiəu < khiug
กล่าว	告	kâu < kog
ไถ่	袋	dhai < dhəg
งัว	牛	ngiəu < ngiug
ไก่	雞	kiei < kiər

เหตุที่เปรียบเทียบ (compare)³ ภาษาไตและภาษาจีนได้ยากก็เพราะภาษาจีนมีหนังสือโบราณ ที่เป็นหลักฐานย้อนหลังไต่ถึง 2,700 ปีก่อน ส่วนภาษาไตนั้นย้อนหลังได้เพียงประมาณ 700 ปีเท่านั้นโดยมีศิลาจารึกสุโขทัยเป็นหลักฐานเก่าที่สุดที่จะค้นหาคูไต่

เสียงอักษรจีนแบ่งออกได้เป็น 4 ยุค เสียงยุคแรกเรียกว่า Archaic Chinese ยุคนั้นนานถึง 1,400 ปีตั้งแต่ศตวรรษที่ 3 ก่อนพุทธกาลจนถึงพุทธศตวรรษที่ 11 ในยุคนี้อ่านหนังสือสำคัญชื่อ 詩經 Shi-king (หนังสือประชุม โคลงกลอน 305 บท ทำขึ้นในสมัยก่อนพุทธกาล มีสัมผัสสระ) เป็นหลักฐาน เสียงอักษรจีนยุคที่ 2 เรียกว่า Ancient Chinese เป็นเสียงในสมัยชยุ-ถัง (พุทธศตวรรษที่ 11 - 13) ในยุคนี้อ่านหนังสือค้นคว้าจำแนกพยางค์หลายเล่ม เช่น 廣韻 Kwang - yün, 切韻 Chie - yün, 韻鏡 Yün - king เหล่านี้เป็นต้น เสียงอ่านอักษรจีนในยุคนี้นับว่าคงรักษาลักษณะพิเศษของเสียงสมัยนั้นบ้าง เสียงยุคที่ 3 ก็คือเสียงในสมัยจวงเหม้ง ซึ่งเรียกว่า Modern Chinese และยุคต่อไปก็คือเสียงอักษรจีนปัจจุบัน มีเสียงต่างกันตามภาษาถิ่นซึ่งมีอยู่มากมาย ภาษาแต้จิ๋วเป็นภาษาถิ่นในชนบทมีเสียงแปลก ๆ ซึ่งไม่ค่อยมีประโยชน์ในการที่จะเปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาจีน

ในประเทศจีนเคยมีผู้ค้นคว้าเสียงอักษรจีนมามากมายและค้นคว้ามามากหลายร้อยปีแล้ว แต่ผู้ที่สร้างเสียงอักษรในสมัยหนังสือ shi-king ขึ้นใหม่ (reconstruct) โดยใช้สัมพัทธ์สระในคำโคลงกลอนนั้นคือ Bernhard Karlgren ชาวสวีเดน เขาได้ประสบความสำเร็จในการแสดงเสียงอักษรจีนเมื่อสองพันกว่าปีก่อนด้วยอักษรโรมัน⁴ ซึ่งนับว่าเป็นผลงานใหญ่หลวงนัก แต่ก็ยอมมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง และต่อมาเมื่ออาจารย์ชาวญี่ปุ่นและจีนได้ทำการแก้ไขเอาไว้ ความมุ่งหมายอย่างหนึ่งของ Karlgren ก็คือจะเสนอข้อมูลที่จะดำเนินการค้นคว้าภาษาศาสตร์เปรียบเทียบในหมู่ภาษาต่าง ๆ ระหว่างภาษาจีนกับภาษาต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาษาจีน (Comparative Sinitic Linguistics) ต่อมา K. Wulf⁵ ได้เปรียบเทียบภาษาไตต่าง ๆ เช่น ไทย, ลาว, ไทใหญ่, ไทคำ, อะหม, Diao ฯลฯ กับ Ancient Chinese ของ Karlgren แต่ไม่สำเร็จในการกำหนดกฎความลงรอยกัน (correspondence) ของหน่วยเสียง (phoneme) ในระหว่างภาษาจีนกับภาษาไตต่าง ๆ เพราะลักษณะคำของภาษาไต-จีนนั้นต่างกันมากจนเกินกว่าที่จะนับเป็น "ญาติสนิท"

ในการเปรียบเทียบภาษาไทถูกต้องตามหลักวิชาภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ เราต้องเปรียบเทียบภาษาดั้งกันก่อน แล้วค้นพบกฎลงรอยกันในระหว่างภาษาดั้งด้วยกันจึงจะรู้ว่าลักษณะเสียงที่เป็น "บรรพบุรุษ" เป็นอย่างไร เช่น ภาษาไทย taa (ตา), taai (ตาย) ลงรอยกับภาษา Lungchow: haa, haai ฉะนั้นจึงรู้ว่า เสียงบรรพบุรุษไต (proto-Tai) ของคำเหล่านี้คงเป็น *tr- และคำไทย daai (ตาย), det (เด็ก), d'ook (คอก) ลงรอยกับเสียง Lungchow: bjaai, bit, b'jook⁶ (-j- ออกเสียงอย่าง -y- ในภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นรอยของ -l- หรือ -r- (เคิม) จึงรู้ว่า เสียงพยัญชนะ Proto-Tai คงเป็น *ʔbl- หรือ *ʔbr-⁷ เมื่อเปรียบเทียบภาษาจีนกับภาษาไตต้องเปรียบ Proto-Tai กับ Proto-Chinese (เครื่องหมาย * แสดงว่า รูปโบราณที่สร้างขึ้นใหม่ และ ʔ แสดง glottal stop)

李方桂

ตาม Fang-kuei Li หมู่ภาษาไตแบ่งออกได้เป็น 3 หมู่ คือ

1. หมู่ตะวันตกเฉียงใต้ : ไทย, ลาว, ลื้อ, เจียว, อะหม, ไทคำ, ไทขาว ฯลฯ
2. หมู่กลาง : Lungchow (龍州), Tai (傣), Nung (僮), Tho, Thien-pao ฯลฯ
3. หมู่เหนือ : Po-ai, Diao, Wuming (武鳴), Saek ฯลฯ

แต่นอกจากนี้ยังมีภาษาไตอีก 2 สาขา สาขาหนึ่งคือหมู่ภาษา Mak-Sui (เผ่า Mak นั้นคนจีนเรียกว่า Tong เรียกตนเองว่า Kam นามสกุลส่วนมากเป็น Mak ตามตำนานของเขาคืออพยพมาจากจีนกลางไกลทะเลเมื่อตอนปลายสมัยถัง ผ่านมณฑล Kiangsi แล้วเข้ามาแถวที่จก 3 มณฑล Hunan, Kwangsi และ Kuichow อยู่กันอย่างเจียม ๆ มาหลายร้อยปี ฉะนั้นถึงแม้ว่าได้รับอิทธิพลจากภาษาจีนมามาก แต่ยังคงรักษาสภาพเก่าของภาษาไตเดิมอยู่บ้าง มีประชากร 85 หมื่นคน, เผ่า Sui อยู่ใกล้กับเผ่า Mak มีประชากร 13 หมื่นคน นอกจากนี้นี้ยังมี 2 เผ่า คือ Maonan 2.5 หมื่นคน กับ Mulao 4.5 หมื่นคนก็ขึ้นแก่สาขานี้) และอีกสาขาหนึ่งก็คือหมู่ภาษาชาว Li กับ Ong-be ชาวเขาในเกาะไหหลำ ชาว Li เรียกตนเองว่า Lai, Loi, Dai มีประชากร

ประมาณ 40 หมื่นคน แบ่งออกเป็นภาษา "ลี-เหอ", "ลี-ไต" ฯลฯ เผ่านี้ไม่ค่อยอพยพไปในสมัยหลัง ๆ นี้ หากไปอยู่ตั้งแต่ 2,000 ปีก่อน ภาษาลีประกอบด้วยส่วนที่เป็นภาษาไต, จีนและอินโดนีเซียด้วย) การค้นคว้าภาษาไต 2 สาขานี้จะมีความสำคัญมากขึ้นทุกที

เพื่อที่จะสร้างรูป Proto-Tai ขึ้นใหม่ เราต้องเปรียบเทียบคำไตทั้ง 3 หมู่¹⁰ และอีก 2 สาขาเหล่านี้ (เปรียบเทียบแต่เพียง ภาคกลาง - หายัพ - อีสาน - ภาคใต้ เท่านั้นมีประโยชน์น้อย) แล้วเมื่อเปรียบเทียบกับรูป Archaic Chinese¹¹ เราอาจจะสร้างรูป Proto-Sino-Tai ขึ้นใหม่ได้ (ถ้าหากว่าทั้งภาษาไตและจีน อยู่ในตระกูลเดียวกัน)¹²

จากพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ถ้าเอาคำที่เห็นว่ามาจากบาลี, สันสกฤต, ปรากฤต, ฮินดี, รมิฟ, เบงกอลี, ภาษาฝรั่ง, อาหรับ, เปอร์เซีย, พม่า, มอญ, เขมร, เวียดนาม, ชาว, มลายู, ชกเกี้ยน, กวางตุ้ง, แค้ว ฯลฯ ออกไปหมด แล้วเลือกเอาแต่คำโคต ๆ พยางค์เดียวไว้ เราจะได้อันราว 1,500 - 2,000 คำ ซึ่งเรียกกันว่า "คำไทยแท้" ในการเปรียบเทียบต้องใช้คำเหล่านี้

แต่ในการเปรียบเทียบคำไตกับคำจีนเราต้องมีความรู้เกี่ยวกับอักษรจีนพอสมควร เพราะว่าอักษรจีนมีหลายหมื่นคำ วิธีสร้างอักษรจีนมี 6 อย่าง แต่อักษรจีนที่สร้างขึ้นด้วยวิธี 諧声文字 Chiesheng-wentzi มีถึงเกือบ 80 % คำหนังสือประเภทนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนหนึ่งแสดงความหมาย และอีกส่วนหนึ่งแสดงเสียง ซึ่งเรียกว่า 音符 in-fu เช่น 江 (แม่น้ำ), 𠂔 แสดงความหมายว่า "น้ำ" และ 工 แสดงเสียง (แต่จิว kang, ญุ่น koo , ปักกิ่ง kung) และความหมาย "แม่น้ำ" ก็แสดงด้วยเสียงนั้น พยัญชนะต้นที่ควบแท้ที่เคยมีมากมายใน Archaic Chinese ได้สูญหายไปเสียสิ้นจากภาษาจีนต่าง ๆ ทั้งหมดตั้งแต่พันกว่าปีก่อน เสียงอ่านอักษรจีนใน ญุ่นซึ่งเข้าไปใน ญุ่นในสมัยซุ่ย-ถังก็เช่นเดียวกันก็จะเห็นในตัวอย่างต่อไปนี้

變 (ปักกิ่ง pien, ญุ่น hen) "เปลี่ยน", 戀 (ปักกิ่ง lien, ญุ่น ren) "ความรัก" เราจึงรู้ว่าส่วนแสดงเสียง 𠂔 เดิมทีเดียวต้องเป็น *p1- หลักฐานยังมีอยู่ในภาษากรุงเทพฯว่า "เปลี่ยน"

軍 (ปักกิ่ง cūn, ญุ่น gun) "กองทัพอ", 尊 (ปักกิ่ง jūn, ญุ่น un) "ชน" (คำกริยา) เราจึงรู้ว่าส่วนแสดงเสียง 𠂔 เดิมทีเดียวต้องเป็น *gj- หลักฐานยังมีอยู่ในภาษากรุงเทพฯว่า "ชน" (ส่ง) g-, d-, b- ในสมัยโบราณลงรอย (correspond) กับภาษาไทยปัจจุบัน kh-, th-, ph- เช่นเดียวกับในกรณีที่สันสกฤตเข้าภาษาไทย เช่น กรุฑ, เทพ, พุทธ GARUDA, DEEBA, BUDDHA → khrut, theep, phut ในกรณีจีน-ไทยก็เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ คำไทย "เปลี่ยน, ชน" แค้ว pieng, ung ญุ่น hen, un เป็นคำเดียวกันอย่างแน่นอน และจะเห็นว่าภาษาไทยเป็น "ป้อมที่คงเหลือสุดท้าย" ของพยัญชนะควบสมัยโบราณ อีกไม่กี่ร้อยปีก็คงจะหายไปจากภาษาไทยด้วย เพราะมีโชคชะตาอย่างนั้นเอง

เสียงภาษาแค้ววันนี้ ทั้งแม่กนและแม่กงในสมัยโบราณเพี้ยนไปเป็นแม่กนหมด และแม่กนแม่กตแม่กบก็ส่วนมากกลายเป็นแม่กนหมด เหตุที่ข้าพเจ้าแสดงเสียงแค้ว, ปักกิ่งและ ญุ่นไว้ในตารางต่อไปนี้ก็คือว่า เสียงแค้วนั้นชาว

ไทยเคยชิน เสียงปักกิ่งเป็นเสียงมาตรฐานของจีนปัจจุบันและมีรูปสันที่สุกในภาษาถิ่นต่างๆ ในประเทศจีน และเสียง
 ญุ่นยังคงรักษาสภาพเดิมของเสียงอักษรจีนสมัยพุทธศตวรรษที่ 13 อยู่บ้าง(แต่เนื่องด้วยเสียงญุ่นไม่มี ล- ฉะนั้น ล-
 กลายเป็น ร- และทุกพยางค์ต้องจบลงด้วย แมกน หรือ แม่ ก กา ฉะนั้น -k, -t, -p จึงต้องกลายเป็น -ki,
 -ku; -ci, -tsu; -u, -o และเสียง -ŋ ในภาษาจีนกลายเป็นเสียงญุ่น-ŋ) นอกจากชนชาติจีนและญุ่น ชนชาติ
 เกาหลีและเวียดนามก็เคยใช้อักษรจีนมา จึงมีเสียงเกาหลีและเสียงเวียดนามด้วย แต่ไม่ได้ใส่ไว้เพราะไม่มีเนื้อที่
 ในตารางเปรียบเทียบข้างล่างนั้นนอกจากภาษาไทยไม่ได้แสดงวรรณยุกต์แม้ว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อหลีกเลี่ยงความยุ่ง
 ยากในการแสดง และถ้าไม่ได้เขียนรูปคำไว้ในช่องใดช่องหนึ่งไม่ได้หมายความว่าในถิ่นนั้นไม่มีคำนั้น แต่เพียง
 แสดงว่าหากำไม่พบในหนังสืออ้างอิงเท่านั้น

TH = Thai, L = Lungchow, P = Po-ai, S = Saek, M = Mak, PT = Proto-Tai(*),

AC = Archaic Chinese(*), J = Japanese, T = Taechiw, P = Peking, **=รูปเก่ากว่า *

(1) คำเกี่ยวกับเลข

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK
1	เอ็ด ?ət	?it	?it	-	?it	*?-	一 *?jet	ichi	ik	ii
2	สอง sɔwŋ	-	-	-	sau	*s-	雙 *saŋ	soo	saŋ	suawŋ
3	ยี่ žii	jii	ŋii	-	ŋəi	*ŋ-	二 *ŋjiet	ni, ži	žii	ər
4	สาม sām	ɬaam	ɬaam	saam	saam	*s-	三 *səŋ	san	sā	san
5	สี่ s̄ii	ɬii	ɬii	sii	səi	*s-	四 *sjied	ši	sii	sīi
6	ห้า hāa	haa	haa	haa	ŋoo	*h-	五 *ŋag	go	ŋou	uu
7	หก hòk	huk	lɔk	rɔk	lok	*xr-	六 *gwɬjək	roku	lak	liu
8	เจ็ด čet	čiiit	š̄et	-	sit	*č-	七 *čhjiet	šiči	čhik	čhii
9	แปด p̄èet	peet	peet	peet	paat	*p-	八 *priet	hači	poik	paa
10	เก้า k̄āu	kau	kau	kuu	čəu	*k-	九 *kiug	ku, kjuu	kau	čiu
11	สิบ s̄ip	ɬip	š̄ip	sip	žip	*s-	十 *djəp	žjuu	čap	š̄ii
12	หมื่น m̄iən	-	-	-	vaan	*hm-	萬 *mrwan	man, ban	bueŋ	wan

คำว่า "หนึ่ง" คงจะไม่มี ความเกี่ยวข้องกับภาษาจีนเลย นับว่าเป็นคำไทยแท้ ๆ L. neg(บางทีออกเสียง
 เป็น nɔŋ, ŋ) "สอง" 雙 หมายความว่า "คู่", sau ใน M. ก็เช่นเดียวกัน คำว่า saau "ชาว"(20)
 ในภาษาลาวก็คงมีความเกี่ยวข้องกับ sau ภาษากรุงเทพฯปัจจุบันใช้คำว่า"ห้า,หก" แต่ในกฎหมายตราสามดวงมี
 ชื่อนุตรชายคนที่ 5,6 ว่า "จ้ว,ลก" ซึ่งยังรักษารูปเก่า คำว่า "ร้อย"(100) L.paak, P.paak, M.peek,
 Ahom: paak, เงี้ยวและลี้ก pak ซึ่งตรงกับ 百 AC. *pak, J.hjaku, T.pe?, PK. pai คำว่าร้อยใช้

กันแต่ในภาษาไทยและภาษาไทลื้อเคียงเท่านั้น "ร้อย" คงมาจากคำกริยา "เอาสต่างค์ 100 อันร้อยเชือกเส้น 1" กระทบถึง ผู้บันทึกเคยใช้คำว่า " 1 คัน" ซึ่งแปลว่า 100 สต่างค์ที่ร้อยเชือก ในทำนองเดียวกัน คำว่า "พัน" ก็สงสัยว่ามาจากคำกริยา เพราะภาษาไทลื้อต่าง ๆ เขาใช้คำที่ตรงกับคำจีน 千 AC.*tsher, L.čiin, M.siin, J. sen, PK. čhien

"แสน" กับ "ล้าน" เห็นจะไม่เกี่ยวกับภาษาจีน "คู่, คี่, กี่" ก็ตรงกับภาษาจีน 偶, 奇, 幾 ไม่ผิดเลย เราจึงต้องค้นคว้าต่อไปเกี่ยวกับคำว่า "หนึ่ง, พัน, แสน, ล้าน"

(2) คำเกี่ยวกับร่างกาย

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK		
1	หัว	hũa	huu	-	thrau	čau	*hr-	*dag	頭	too	thau	thou
2	แก้ม	khêm	keem	čeem	keem	-	*k-	*kiap	頰	kjoo	kiap	čia
3	ปอด	pòot	pət	pwt	-	pət	*p-	*pjwad	肺	hai	hui	fei
4	เอว	ʔeeu	-	-	vuat	-	*ʔ-	*ʔiog	腰	joo	iee	jao
5	แข้ง	khêḡ	keeg	heeg	geeg	-	*ɣ-	*ghiæg	脛	kei	keḡ	čig
6	ท้อง	thóoḡ	tooḡ?	tuḡ	thuḡ	loḡ	*d-	*dag	肚	to	tou	tuu
7	คอ	khoo	koo	hoo	goo	hoo	*ɣ-	*gug	喉	koo	au	hou
8	ขา	khãa	khaa	kaa	kua	kaa	*kh-	*kag	股	ko	kou	kuu
9	ลิ้น	lín	lin?	lin	liin	maa	*l-	*djat	舌	zetsu	či?	səə
10	เลือด	lwat	leət	luwt	luat	phjaat	*l-	*xiwet	血	ketsu	hue	šie
11	เนื้อ	nũa	nuw?	noo	mloo	-	*n-	*njək	肉	niku	nek	zou
12	หนอง	nóoḡ	nooḡ	nooḡ	-	noḡ	*hn-	*noḡ	膿	noo	lag	nuḡ

คำเหล่านี้คงลงรอยกันกับภาษาจีนโบราณแน่ นอกจากนี้คำว่า "แขน, เล็บ, เยี่ยว, ขวัญ" ก็ตรงกับอักษรจีน 手, 甲, 溺, 魂 กระทบถึง แต่แล้วคำว่า "หน้า, คา, กิ้ว, ปาก, หู, ตีน, เท้า, น่อง, ตับ, ไล่, ไค, ตี, กัน, ชี่, ออก, ตูค, ตก, พัน" ฯลฯ คงไม่มีความเกี่ยวข้องกับอักษรจีนโบราณเลย เราจึงต้องค้นคว้าต่อไปโดยหันไปหาผู้อื่น ๆ เช่น คำว่า "คา" L. haa, ma-haa, M.daa, Fang-kuei Li จึงว่า PT. คงเป็น *traa, แต่ P.K.Benedict ว่า "คา" ย่อมาจาก Proto-Indonesian: maa-taa น่าฟังเหมือนกัน

(3) คำเกี่ยวกับคน

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK		
1	หลวง	lǔaŋ	luuŋ	-	-	-	*hl-	皇	*ghwəŋ	koo,oo	huaŋ	huaŋ
2	ขุน	khũn	-	-	-	-	*x-	君	*krwən	kun	kwŋ	čũn
3	เจ้า	čǎu	čau	ɬuu	-	sau	*č-	主	*čiu	ɕju	ču	tɕuu
4	พ่อ	phǔw	poo	poo	-	pəu	*b-	父	*bjag	fu	pee	fuu
5	แม่	mǎi	mee	mee	-	maa	*m-	母	*mwəŋ	bo	boo	muu
6	ผู้	phũu	puu	puu	-	-	*ph-	夫	*pjag	fu	huu	fuu
7	เพื่อน	phwǎn	-	-	-	-	*b-	朋	*bəŋ	hoo	phəŋ	phəŋ
8	หมอ	mǔw	moo	moo	mǔw	-	*hm-	巫	*mjag	fu	buu	uu
9	ช่าง	čhǎaŋ	čhuuŋ	ɕaaŋ	saŋ	čaaŋ	*j-	匠	*čjaŋ	ɕjoo	čhǎi	čiaŋ
10	(สะ)ไก	phái	-	paw	-	-	*b-	婦	*bjəŋ	fu	huu	fuu
11	แขก	khǎek	kheek	heek	heek	heek	*x-	客	*khlak	kjaku	khe	khə

皇 มีรูป **ghl₁wəŋ (กษัตริย์,ใหญ่หลวง) เพราะภาษาไทยมีรูป h₁uəŋ. ghl- นี้ คุ้นเก็บรักษา g-, จีนเก็บรักษา h-, และไทยเก็บรักษา l- ความความนิยมของแต่ละชาติ ในกรณี 黄 "เหลือง" ก็เช่นเดียวกัน 巫 แปลว่า "ผู้รับใช้เทวดา,หมอผี" 夫 แปลว่า "ผู้, ผู้ชาย, ผัว" แต่สำหรับคำว่า "พี่, น้อง, ลูก, หลาน, เหลน, ปู่, ย่า, ตา, ยาย, ลุง, ป้า, อา, น้า, หลิง, ชาย, หม่อม, บ่าว, สาว, เมีย" ฯลฯ ภาษาอังกฤษที่ตรงกันลำบาก แล้วคำเหล่านี้มาจากไหนกัน ต้องค้นคว้าแสวงหาภาษาที่เป็น "ญาติกัน"

婦 แปลว่า "นาง, เมีย"

(4) คำเกี่ยวกับสัตว์

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK		
1	วัว, วัว	gwa, wua	-	-	-	-	*ŋw-	牛	*ŋwjəŋ	gjuu	guu	niu
2	ม้า	máa	maa?	maa	maa	maa	*m-	馬	*mag	ba,me	bee	maa
3	เขา	khǎu	-	kau	-	kaau	*kh-	角	*kruk	kaku	kak	čiao
4	ช้าง	čhǎaŋ	čaaŋ?	saŋ	saŋ	-	*j-	象	*djaŋ	zoo	čhǎi	šiaŋ
5	แอก	ʔǎek	ʔeek	ʔeek	ʔǎek	ʔeek	*ʔ-	輓	*ʔek	jaku	e?	əə
6	(นก)เขา	khǎu	-	lau	hau	kau	*khr-	鳩	*kiug	kjuu	khiu	čiu
7	ไก	kài	kai	kai	kai	kaai	*k-	雞	*keg	kei	koi	čii
8	นก	nók	nuk	lok	-	nuk	*nl-	鳥	*tog	čjoo	čǎu	niao
9	เกล็ด	klèt	kit	čət	tlek	čət	*kl-	鱗	*ljen	rin	lip	lin

10 (ไส้)เคียน dwan dœn nwmn truan zan *dr- 蜆 *djen in iŋ in
 11 เรือต rŭat lwut - ruat - *dr- 虱 *srjit šitsu sak ʒiĩ
 虱 แปลว่า "เหา". Fang-kuei Li ว่า "ลิน"(สัตว์ชนิดหนึ่ง)คงมาจาก 麟 (เกล็ด). นอกจากนี้คำว่า
 "งา, อาน, ชี, (นกกระ)จอก, ผึ้ง, แมว" ก็เห็นจะตรงกับ 牙 鞍 騎 雀 蜂 貓 J. ga, an,
 ki, ʒjaku, hoo, bjoo ; T. ɲee, khia, aŋ, ʒiak, phaŋ, ɲiəu
 แล้วคำว่า "หมา, หมู, หู, งู, กุ้ง, ปู, หอย, ปลา, ไช้, เสือ, หมี่, เบ็ด, แทะ, แทะ, ลิง, ก้าง,
 ควาย" ฯลฯ มาจากภาษาไหน เราต้องค้นคว้าไปเรื่อย ๆ

(5) คำเกี่ยวกับต้นไม้

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK
1	ข้าว	khâau	khau	gau	həu	*xau	穀 *kuk	koku	kok	kuu
2	กล้า	klâa	kjaa	čaa	kraa	čii	*kl- 稼 *krag	ka	kee	čia
3	เมล็ด	malét	-	net	mlek	-	*ml- 米 *mid	bei,mai	bii	mii
4	ก้าน	kâan	kan	-	kaan	-	*k- 幹 *kan	kan	kaŋ	kan
5	ถั่ว	thùa	thuu	tuu	thua	thaa	*th- 荳 *dug	too	tau	tou
6	แป้ง	pêeŋ	-	piŋ	-	vən	*p- 粉 *piwən	fun	huŋ	fən
7	ถั่ว	kùut	-	kut	-	-	*k- 蕨 *kwjat	ketsu	khiek	čüe

นอกจากนี้คำว่า "ชา, ชิง, (มะ)เขือ, เงาะ, เมียง, ภาค" ก็คงตรงกับ 茶 薑 茄 藕 茗 芥

米 แปลว่า "เมล็ดข้าว". Fang-kuei Li ว่า "เปลือก", "ป่า", "ไร่" ตรงกับ 糜 (ผิว), 垌, 畝 .
 แต่คำ เช่น "ต้น, ทอง, กิ่ง, หญ้า, ราก, บัว, กล้วย" ฯลฯ มาจากภาษาอะไร "ใบ" <baw, "ดอก"
 <?blook, "ผัก" <phrak, "ขน" มาจากภาษาไหน คำว่า "เพาะ"อาจตรงกับ 播 ก็ได้

(6) คำเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK
1	ที่	thii	tii	tii	thii	-	*d- 地 *djar	či	tii	tii
2	แดด	dèet	deet	-	-	-	*dl- 日 *njit	niči, ʒitsu	ʒik	ʒiĩ
3	ไฟ	fai	fai	fii	vii	vəi	*v- 火 *xwar	ka	hue	huo
4	ลม	lom	lum	lum	lum	lum	*dl- 風 *pljəm	fuu	hoŋ	fəŋ
5	หมอก	mòok	mook	mook	-	-	*hm- 霧 *mjəg	mu	buu	uu

6	ควัน	khwan	van	hon	gon	kwan	*ɣw-	煙	*'ien	en	ig	ien
7	ทาง	thaaŋ	-	-	thaaŋ	-	*d-	道	*dog	doo	tau	tao
8	ลู, หน	lūn, hōn	-	hōn	-	khun	*xr-	路	*lag	ro	lou	luu
9	ท่า(น้ำ)	thāa	-	-	təə	-	*d-	渡	*dag	to	tou	tuu
10	(ภู)เขา	khǎu	-	-	-	-	*kh-	丘	*khiug	kjuu	khiu	čhiu
11	ถ้ำ	thām	-	-	tham	-	*th-	洞	*dhug	doo	taŋ	tuŋ

คำว่า "แม่น้ำ" L. tàa, M. nǐi; "ข้ามแม่น้ำ" L. khāam tàa, M. thāa nǐi

คำว่า "ฟ้า" S. bum สงสัยว่าตรงกับคำไทย "บน"

คำว่า "เมฆ" L. phǎa, M. vaa, S. via สงสัยว่าตรงกับคำไทย "ฟ้า"

คำว่า "ฝน" L. phən, S. vǎm และคำว่า "หิมะ" M. nǐi คำเหล่านี้ไม่เห็นเกี่ยวกับภาษาจีนเลย "เดือน, คาว, น้ำ, หิน, ดิน" ฯลฯ ก็เช่นเดียวกัน

(7) คำเกี่ยวกับของใช้

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK	
1	(ทอง)คำ	kham	kim	čim	-	-	*ɣ- 金	*krjəm	kin	kim	čim
2	ทอง	thooŋ	tooŋ	-	-	luuŋ	*d- 銅	*dhuŋ	doo	taŋ	thuŋ
3	ผ้า	phāa	-	puw	paai	ʔii	*ph- 布
帛	*pag
*brak	fu
haku	puu
peʔ	puu
poo
4	หมวก	muək	-	-	muak	-	*hm- 帽	*mæg	boo	boo	mao
5	ยา	jaa	jaa	jii	-	-	*ʔj- 藥	*'jiag	jaku	ie	jao
6	ถุง	kùp	-	-	-	čup	*kl- 笠	*gljəp	ritsu	loik	lii
7	เกือ	kùak	-	-	kəəp	-	*k- 鞋	*krwək	ka	oi	šie
8	เข็ม	khēm	khim	čim	kim	sum	*kh- 鍼針	*čiəm	šin	čam	tšən
9	ชั่ง	čhâŋ	čaŋ	šaŋ	-	-	*ʔ- 稱	*thjəŋ	šo	čheŋ	tšhəŋ
10	กลอง	klooŋ	kjooŋ	čooŋ	-	čuŋ	*kl- 鼓	*klag	ko	kou	kuu
11	หมึก	mùk	muk	mak	mik	mak	*hm- 墨	*mək	boku	bok	moo
12	ครัว	khrua	-	-	thrua	-	*gr- 家	*krag	ka	kee	čia
13	ห้อง	hōŋ	-	looŋ	hooŋ	hoŋ	*hr- 房	*bjiwəŋ	boo	paŋ	faŋ
14	กลอน	kloon	kjoon	-	-	kwaan	*kl- 關	*kwran	kan	kueŋ	kuan
15	เสา	sǎu	zau	zau	-	žaa	*s- 柱	*dhiu	čuu	thiəu	tšuu

16	(กระ)โค dai	dai	lai, lwai	rai	-	*dl- 梯	*thier	tei	thui	tii
17	รั้ว rúa	-	-	-	-	*r- 籬	*ljar	ri	lii	lii
18	ไถ thái	tai	sai	thai čwai	-	*thl- 犁	*lier	ri	loi	lii
19	ไต้ thái	tai	tai	-	-	*th- 袋	*dhog	tai	too	tai
20	ครก khrók	kjuk	-	-	-	*gr- 臼	*ghiog	kjuu	khuu	čiu
21	ม่ mōo	-	-	-	-	*m- 磨	*mwar	ma	moo	moo
22	กรง krog	hug	log	-	-	*kr- 籠	*ljug	roo	lag	lug
23	ถุง thũg	thug	řog	-	-	*thl- 籠	*ljug	roo	lag	lug
24	คานukhaan	-	-	-	žaa	*g- 竿	*kan	kan	kag	kan
25	หน้า(ไม้)กั๊า	-	naa	-	-	*hn- 琴	*nag	do	noo	nuu
26	เกลือ klwa	kwu	ču	tlua čwa	-	*kl- 塩	*kag	en	iəm	ien
27	ถ่าน thàan	thaan	taan	thaan	-	*th- 炭	*than	tan	thag	than
28	เรือ rwa	luw	luu	rua	-	*dr- 舟	*tjəg	řuu	čiu	třou

金 kham คำนี้นี้เดิมที่เขียนแปลว่า "ทองแดง". ในภาษาญี่ปุ่นแปลว่า "ทองคำ, โลหะ, เงินทอง".

銅 thooŋ (ทองแดง)จีน, ญี่ปุ่นและภาษาไททุกถิ่นแปลว่า "ทองแดง" และเนื่องด้วยทองแดงเป็นโลหะชนิดแรกที่คนแคว้นไตค้นพบ จึงใช้ในความหมายว่า "โลหะ" ก็เป็นได้ ในภาษาไทยก็ใช้ว่าอย่าง "ทองคำ, ทองแดง, ทองเหลือง" แต่ที่ใช้ในความหมายว่า "ทองคำ" นั้นมีแต่ภาษาไทยเท่านั้น

-j- ในภาษา L. (เช่น kjoong, kjoon) แสดงว่าเดิมเป็น -l- หรือ -r-.

นอกจากนี้คำว่า "เงิน, พาน, กาว, เหล้า, ทราย, แถง, ฉาง, กู, คุก, แรง, เสียง, คำ, (ด้อย)คำ, เขียง" ก็ลงรอยกับ 銀盤膠膠砂 糞倉 濼(溝) 獄力聲 倆言城

แต่ยังมีคำอีกมากมายที่ไม่เห็นลงรอยกับอักษรจีนโบราณ

(8) คำวิเศษณ์

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK
1	กว้าง kwâaŋ	-	-	-	-	*kw- 廣	*kwaŋ	koo	kwaŋ	kwaŋ
2	แคบ khêep	keep	kɛp	geep	-	*g- 狹	*ghap	kjoo	oik	řia
3	ซ้าย sáai	řaai?	řii	-	žee	*z- **dr- 左	*tsar	sa	čo	tsuo
4	ขวา khwăa	řaa	kwaa	khwaa	phaa	*khw- **ghw- 右	*giug	juu	iu	iu
5	ไกล klai	kwai	čai	-	čoi	*kl- **gl- 遠	*giwan	en	hŋ	üan

6	ใกล้	khjau	čaw	tləə	phjai	*kr-*	*ghl-	近	*ghien	kin	kwŋ	čin
7	ใน	nai	daw	naw	nai	-	*ʔdl-	内	*nwab	nai	lai	nei
8	กลาง	klaaŋ	kjaaŋ	čaaŋ	tlaaŋ	taa	*kl-	間	*kan	kan	kaŋ	čien
9	เหลือง	lǎaŋ	lwawŋ	luuŋ	vaawŋ	ŋaawŋ	*hl-	黄	*ghlwawŋ	koo,oo	ŋ	huaŋ
10	ขาว	khǎau	khaau	haau	haau	-	*x-	皓	*ghog	koo	hou	hao
11	สี	sii	-	-	sii	-	*s-	色	*srjək	šiki,šjoku	sek	səə
12	เผือก	phwək	phuwk	piik	-	phuuk	*phl-	白	*briak	bjaku	pee	pai
13	คราม	khraam	kjaam	šaam	khaam	-	*gr-	藍	*glam	ran	lam	lan
14	ไทย	thai	tai	tai	-	-	*d-	大	*dad	dai	tai	taa
15	เค็ม	khem	kim	čeeɱ	khem	-	*g-	鹹	*griəm	kan	kiəm	šien
16	อุ่น	ʔun	ʔun	ʔon	-	-	*ʔ-	温	*ʔwən	on	uŋ	uən
17	ขม	khöm	khum	ham	gam	kam	*x-	苦	*khag	ku	khou	khuu
18	ส้ม(เปรี้ยว)	sôm	šum	šôm	sam	sum	*s-	酸	*swam	san	swŋ	suan
19	หวาน	wǎan	vaan	vaan	-	-	*jw-	甘	*kam	kan	kam	kan
20	หอม	hǔwm	hoom	hoom	-	-	*h-	香	*xiəŋ	koo	hiəŋ	šiaŋ
21	เกา	kǎu	kau	kau	-	kaau	*k-	蕎	*ghiug	kjuu	kuu	čiu
22	แห้ง	hǎeŋ	-	-	heəŋ	-	*x-	乾	*kan	kan	kaŋ	kan
23	สูง	sũuŋ	šuuŋ	šaawŋ	suuŋ	vuuŋ	*s-	嵩	*sjəŋ	suu	soŋ	suŋ
24	แก่	kǎe	kee	čee	kee	čee	*k-	耆	*gjid	ki	khi	čhi
25	กด	khót	kut	kut	khot	-	*g-	屈	*khwjet	kutsu	khuk	čhũ
26	เกลียว	kliaw	kiiu	čiiu	-	-	*kl-	交	*krag	koo	kau	čiao
27	เต็ม	tem	tim	lim	-	-	*tl-	斟	*tjem	šin	čim	tʂən
28	พี	phii	-	-	phui	vəi	*b-	肥	*biwər	hi	pui	fei
29	แข็ง	khǎŋ	keəŋ	čeeŋ	thriəŋ	-	*khl-	強	*grjaŋ	kjoo	khiəŋ	čhiəŋ
30	โง่	ŋoo	-	-	-	jaai	*ŋ-	愚	*grjug	gu	ŋoo	üü
31	กว่า	kwǎa	kwaa	kwaa	-	-	*kw-	過	*kwar	ka	kue	kuo
32	ขุ่น	khùn	-	kun	khun	-	*kh-	渾	*ghwən	kon	huŋ	hun

大 *dad แปลว่า "ใหญ่โต" อักษรตัวนี้แสดงลักษณะคนยื่นอ้าแขนเปิดขา ข้างเจ้าสำนักนิษฐานว่าบรรพบุรุษของชนชาติไทยคงใช้คำนี้เป็นชื่อชาติ *d- ตรงกับ th- ภาษาไทยปัจจุบัน และ -d มักจะกลายเป็น -i ปัจจุบัน

คำว่า "เก่า - ใหม่" คงตรงกับคำเวียดนาม "kuu - mại" (cũ - mới)

คำว่า "ใหญ่, เล็ก, ยาว, สั้น, นาน, นิด, น้อย, ต่ำ, ลึก, ตื้น, หนา, บาง, มาก, น้อย, หนัก, เบา, ช้า, เร็ว, อ่อน, ด้, ชั่ว, เก่ง, ซื่อ, รวย, จน, เหมือน, ต่าง, คำ, แดง, ม่วง, ใส, สวย, งาม, เปรี๊ยะ, ผาด, ร้อน, หนาว, เย็น, ยาก, ง่าย, จืด, ชื่น" ฯลฯ ภาษาที่เป็นญาติพี่น้องกันอยู่ที่ไหนกัน

(9) คำกริยา

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK
1	แก้ kĕi	kee	čee	kee	-	*k-	解 *krig
改 *kæg	kai	koi	čie
kai
2	กลัด klət	-	čət	-	-	*kl-	結 *kit	ketsu	kik	čie
3	กลิ่น klân	-	čen	-	-	*kl-	緊 *kjin	kin	kiŋ	čín
4	ขอ khóo	hoo	-	hoo, throo	-	*khr-	求 *grjog	kjuu	khiu	čhiu
5	ขุด khút	kut	hut	khut	kut	*x-	掘 *gwjət	kutsu	khuk	čüe
6	ไข khăi	khai	haai	hai	hai	*x-	開 *khər	kai	khai	khai
7	(รู้) จัก čăk	čak	šak	-	-	*č-	識 *tjæg	šiki	sek	šii
8	จม čom	-	šam	-	sam	*č-	沈 *djəm	čín	tim	tšhən
9	ช้าง čhaŋ	čaŋ	šaŋ	-	-	*j-	僧 *tsəŋ	zoo	čəŋ	tšəŋ
10	ช่วย čhuai	čhuai	šooi	sooi	-	*j-	助 *dzrjag	žo	čo	tšuu
11	ใช้ chái	čaw	šaw	sai, thraai	-	*j	使 *srjæg	ši	sai	šii
12	ซัก sák	šak	šak	jak, nak	žuk	*z-	濯 *døk	taku	tek	tšhuo
13	ซื้อ sŭi	šuu?	šuu	-	-	*z-	市 *djæg	ši	čhii	šii
14	เคียด dŭat	durut	naat	-	phjaau	*d-	熱 *njat	netsu	ziek	zəə
15	กัด tàk	tak	tak	-	tak	*t-	酌 *tjak	šaku	čiak	tšuo
16	ตก tòk	tuk	tøk	-	-	*t-	倒 *tag	too	too	tao
17	ตอบ tóop	toop	-	-	-	*t-	答 *təp	too	tap	taa
18	ถูก thùuk	thuk	tuk	thuk	-	*th-	觸 *thjuk	šjoku	čhok	tšhuu
19	ถือ thŭu	thuu	tuu	thuu	-	*th-	持 *diæg	ži	thii	tšhii
20	ถึง thŭŋ	thwŋ	taŋ	thaŋ	-	*th-	到 *tog	too	kau	tao
21	ถอก thòot	tut	toot	thuut	thoot	*th-	脱 *thwat	datsu	thuk	thuo
22	ทา thaa*	taa	taa, twaa	-	-	*d-	塗 *dag	to	thou	thuu

23	คิม dūn ^๑	nun	nun	-	ʔdun	*ʔd-	吞 *thwən	don	thuŋ	thun
24	ไค dāi	dai	nai	-	-	*ʔd-	能 *nəŋ	noo	leŋ	nəŋ
25	ทั้ tháp	-	tap	-	-	*d-	褶 *diəp	čoo	čiʔ	tie
26	ถอย thoi	thooi	looi	-	-	*th-	退 *thwər	lai	tho	thui
27	ปกอก pòok	pook	pook	-	-	*p-	剝 *pruk	haku	pak	pao
28	ปัก pət	pat	pat	pek	-	*p-	拂 *phjət	futsu	huk	fuu
29	พาย, เพพháai, phéé	paai	paai	-	-	*b-	敗 *prad, brad	hai	pai	pai
30	ปัน pan	pan	pan	pan	-	*p-	分 *pjən	bun	huŋ	fən
31	เปลี่ยน plian	piin	piin	piən	-	*pl-	麥 *pljan	hen	pieŋ	pien
32	ตาก tàak	phjaak	taak	praak	-	*pr-	暴 *buk	baku	pau	pao
33	ลง loŋ	nuŋ	loŋ	loŋ	-	*dl-	降 *koŋ	koo	kaŋ	čiaŋ
34	รัว rŭa	ɦuu	luu	roo	-	*r-	漏 *lug	roo	lau	lou
35	แล้ว léəu	-	leeu	leeu	liu	*l-	了 *liog	rjoo	liəu	liao
36	ไหล lăi	lai	lwai	-	lui	*hl-	流 *ljog	rjuu	liu	liu
37	ผูก phùuk	phuk	šuk	-	-	*fr-	縛 *bhiwak	baku	pak	fuu
38	วา wāa	vaa	-	-	-	*w-	曰 *giwat	etsu	uek	üe
39	ส่ง sòŋ	ɦuŋ	ɦuŋ	-	žun	*s-	送 *suŋ	soo	saŋ	suŋ
40	สุก sùk	ɦuk	šuk	-	-	*s-	熟 *djok	žjuku	sek	gou
41	ให้ hāi	ɦuu	haw	-	saai	*h-	許 *hŋjag	kjo	ɦuu	süü
42	เหลือ lŭa	lww	lww	lua	-	*hl-	餘 *rag	jo	uu	üü
43	ทั้ háp	-	hap	-	-	*h-	合 *ghap	goo	ha	həə
44	เอา ʔau	ʔau	ʔau	ʔau	ʔaau	*ʔ-	要 *ʔaau	joo	iəu	jao

นอกจากนี้คำว่า "ชี้, ถ้าว, กล่าว, บอก, แขง, เกรง, เช็ด, จับ, แชวน, ปิด, ชน, มอง, ยอม, พน, อัก, แดม, กู, เห็น" ก็คงลงรอยกับอักษรจีนต่อไปนี้ 指 賈 告 報 競 恐 拭 捉 懸 閉 運 望 染 噴 庄 添 賭 看

แล้วคำว่า "หุง, ต้ม, นึ่ง, ลุก, ช้น, นั้ง, นอน, อยู่, เผา, โหม้, แบก, หาบ, ปลุก, ตี, ฆ่า, คาย, เกิด, เลือก, แยง, รับ, คอย, เรียก, ร่อง, ชาย, โกง, ชม, หนี, หาย, รัก, ซอบ, เกลียด, เรียน, สอน, ลืม, ไป, ปลอย, ค้าง, คัด, ฝั้น, แตก, หัก, ฝ้ง, เปิด, หลง" ฯลฯ มาจากภาษาอะไร

คำว่า "हां" ใช้นั้นแต่ในประเทศไทยเท่านั้น ที่อื่นใช้ "เช็ด" บ้าง "ฮัก" บ้าง และในหมู่ภาษาไตเหนือ เช่น

M. ใช้คำว่า vee สงสัยมีคำจีน 爲 PK. wei มาใช้

คำว่า "เดิน" < "เคิร์" เป็นคำเขมร คำไทที่ใช้กันก็คือ L. phjaai, S. naaj, M. saam

คำว่า "ตาย" L. haai, S. praai, M. tai (AC. 死 *sjer) Benedict ว่าเป็นมาจากคำอินโดนีเซีย

โบราณ ma-tay

ตัวอย่างคำไทยแท้ที่เห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องกับภาษาจีนโบราณ ซึ่งได้กล่าวมาข้างบนนี้ มีเพียง 200 กว่าคำเท่านั้น แต่ยังมีคำอีกหลายเท่าที่เห็นว่ามีเกี่ยวข้องกับภาษาจีนโบราณ ในการเปรียบเทียบคำไทยกับภาษาอื่นเรามักจะเลือกหาแต่คำที่มีรูปละม้ายคล้ายคลึงกัน แต่คำเดียวกันในสมัยโบราณนั้นอาจจะมีความต่างกันมากกับรูปในสมัยนี้ได้

โปรดดูตารางต่อไป

	TH	L	P	S	M	PT	AC	J	T	PK
1	ไม้ mǎi	maiʔ	mai	mai	mai	*mw- 樹	*djog	žu	čhiu	ɕuu
2	เมื่อ mǎi	mww	mww	-	-	*m- 時	*djəg	ži	sii	ɕii
3	มือ mww	mww	fwɯ	mww	mii	*mw- 手	*thjog	šu	čiu	ɕou
4	มา maa	maa	maa	maa	maa	*m- 來	*ləg	rai	lai	lai
5	เท่า hau	hau	-	hau	čau	*xr- 呌	*kiog	kjoo	kie	čiao
6	เกา kao	kau	kau	kau	-	*k- 攪	*sog	soo	sau	sao
7	ก่อน koon	koon	koon	koon	kun	*k- 先	*siən	sen	soi	šien
8	กิน kin	kin	kwn	kin	siin	*k- 吃	*kjət	kitsi	gwk	tɕhi

Dr. Tatsuo Nishida นักภาษาศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกียวโตได้ให้ความเห็นไว้ดังต่อไปนี้

" กรณีสัทเสียงสะกด -m, -n, -ŋ ในภาษาไตเดิม (proto-common Tai) ลงรอยกับเสียงสะกด -p, -t, -k ในภาษาจีนเดิม (proto-Chinese) ก็มี และกรณีสัทเสียงที่ตรงกันข้ามก็มีบ้าง เช่น

	ไต		จีน
กิน	kin < *krin	:	吃 *kjət
หิน	hin < *hrin	:	石 *djak
แรง	rɛɛŋ	:	力 *ljək
เกล็ด	klet	:	鱗 *ljen

เสียงสะกดเหล่านี้คงเป็นคำ suffix อย่างหนึ่งแม้ว่าไม่ปรากฏหน้าที่และความหมาย สันนิษฐานได้ว่า ในระหว่างคำจีนกับคำไตเดิมมี root ร่วมกัน เช่น

1 ผมหัน 髮 *phrwa- ไตเดิม -m, จีนเดิม -p

2 แก้ม	頰 *keɛ-	ไตเคิม -m,	จิ้นเคิม -p
3 กิน	吃 *kia-	ไตเคิม -n,	จิ้นเคิม -t
4 เกล็ด	鱗 *kle-	ไตเคิม -t,	จิ้นเคิม -n
5 ขา	脚 *qha-	ไตโมเคิม,	จิ้นเคิม -k
6 เนื้อ	肉 *niə-	ไตโมเคิม,	จิ้นเคิม -k
7 กลอง	鼓 *kloo-	ไตเคิม -ŋ,	จิ้นโมเคิม
8 ขม	苦 *kho-	ไตเคิม -m,	จิ้นโมเคิม
9 ท้อง	肚 *doo-	ไตเคิม -ŋ,	จิ้นโมเคิม ฯลฯ

จะนั้น "เลือด" liət กับ 血 *xiwet อาจมาจาก root ร่วมกัน คือ **qwhliət (ไครูปนี้เพราะ คำในภาษา Mak เป็น phjaat) ในทำนองเดียวกัน เราไม่อาจปฏิเสธความเกี่ยวข้องกันระหว่างคำว่า "เขี้ยว" *qhiəu กับ 齒 (ฟัน) *thiəg ก็ไม่ได้

คำว่า "มือ" mii กับ 手 *thiog > síog เห็นว่ามีรูปต่างกันมาก แต่เราอาจจะตั้งกฎความเปลี่ยนแปลง ในระหว่าง 2 ภาษาว่า " m- ไต ตรงกับ z- จิ้น" ก็ได้ (กฎนี้เราเห็นในภาษา จิ้น - หิเบต - หม่า ค้วย) จะนั้นเราอาจจะย้อนหลังถึงรูปดั้งเคิม **md- ก็เห็นจะไคกระมัง ค้วยเหตุนี้

มือ mii : 手 *thiog > síog, เมื่อ mia: 時 *diəg > zí, ไม่ mai : 欸 *diu > zíwo
ทั้ง 3 คำเคิมเป็น **md-

	Archaic Chinese	Ancient Chinese	Tai
1 เก้า	*kiug	> 九 kiəu	: kau
2 เก้า	*ghiug	> 舊 ghiəu	: kau
3 (ภู)เขา	*khiug	> 丘 khiəu	: khau
4 (นก)เขา	*kiug	> 鳩 khiəu	: khau

เราจึงรู้ว่า -au ในภาษาไตตรงกับ -iug ใน Archaic Chinese นอกจากนี้ -au ในภาษา ไตตรงกับ Archaic Chinese *-og เช่น "เข้า, เก้า, เท้า, เหล้า" และ *-iu เช่น "เส้า, เจ้า" ฯลฯ ซึ่งมีหลักฐานในภาษา Mak - Sui

叫 (ร้องเรียก) **krog > *kiog > *kieu : เท้า *khrau hau
擡 (เก้า) **khjog > *sog : เก้า **kjog > kjəu > kau

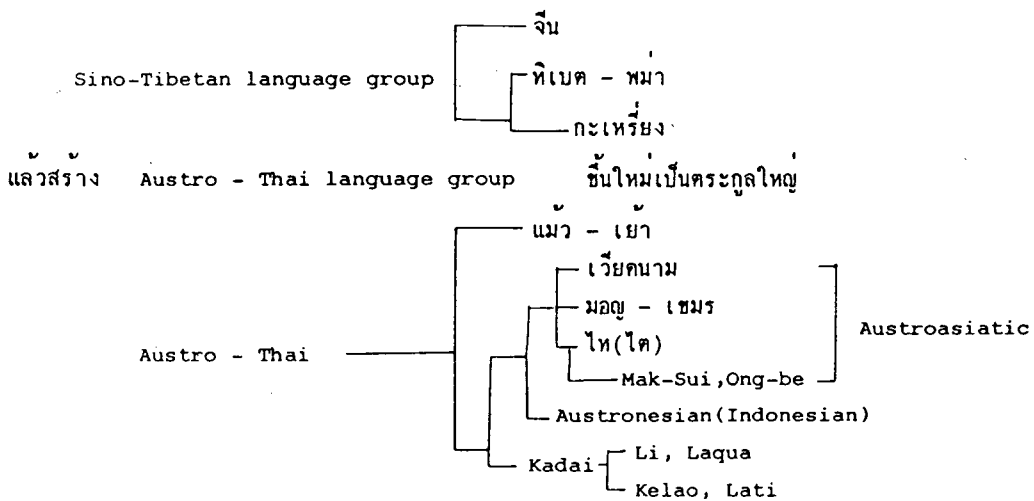
อนึ่ง คำว่า "มา" กับคำจิ้น lai เห็นว่ามีรูปต่างกันมาก แต่เนื่องค้วย 來 *ləg > lai กับ 麥 *mwek > mai (ข้าวสาลี) มีส่วนแสดงเสียงอย่างเดียวกัน จะนั้นเคิมที่เคียว 夾 กงออกเสียงเป็น **ml- จึงอาจสันนิษฐานไคว่า maa กับ lai เป็นคำเดียวกัน คือ ไค mlaa > maa "มา", ส่วน หม่า - โลโล ก็เลือก mlaa > laa ๑๖

ข้าพเจ้าไม่คิดว่าหมู่ภาษาใดจะขึ้นแก่ภาษาตระกูลใด ๆ นอกจากตระกูลภาษาจีน-ไต-ทิเบต-พม่า แต่เราต้องค้นหาหลักฐานอีก "

ถ้าเราจะค้นคว้าต่อไปอย่างละเอียดตามแบบอย่างของอาจารย์ Nishida แล้ว เราคงจะค้นพบคำไทยที่ลงรอยกับอักษรจีนโบราณได้อีกมาก แต่ก็คงไม่เกิน 400 คำ รวมความแล้ว ภาษาใดมีความเกี่ยวข้องกับภาษาจีนจริง แยกตัวกันมาตั้งแต่ก่อนยุค Archaic Chinese พันกว่าปี แล้วต่างวิวัฒนาการมากก็ได้ หรือบรรพบุรุษของชนชาติไคยืมคำเหล่านี้จากจีน(เช่นเกี่ยวกับการยืมบาลีสันสกฤต)มาใช้ก็เป็นได้ หรือบรรพบุรุษของชนชาติจีนไคยืมคำเหล่านี้จากชนชาติไตไปใช้ก็เป็นได้ ตอนนี้ยังตัดสินใจไม่ได้แน่ชัดลงไปไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ยังมีคำไทยแท้ที่มากมายที่ยังไม่ปรากฏ เราจึงหันไปฟังความเห็นของ Paul K. Benedict นักมนุษยวิทยาชาวอเมริกัน ผู้ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับหมู่ภาษา Kadai ใน ค.ศ.1942¹³ อาจจะมีประโยชน์บ้าง

เขาเอาภาษากลุ่มน้อย ๆ กลุ่มหนึ่งตั้งชื่อว่า Kadai หมู่ภาษา Kadai ของเขาประกอบด้วยภาษา Laqua, Lati ชนกลุ่มน้อย ๆ ที่อยู่ตอนเหนือของตังเกี๋ย, ภาษา Kelao (เรียกตนเองว่า Thü ชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในจีนไกลตังเกี๋ย คนเหล่านี้ชอบใช้ prefix ka เช่น ka-dau แปลว่า "คน" ในภาษา Laqua) และภาษา Li (ตนเองเรียกว่า Lai, Loi, Dai ฯลฯ เป็นกลุ่มชนดั้งเดิมของเกาะไหหลำ มีประมาณ 40 หมื่นคน แบ่งออกเป็นภาษาลีเหนือ, ลีใต้ ฯลฯ เหตุที่เรียกว่า Li ก็เพราะ ชาววางตุงเขียนเป็น 黎 ซึ่งออกเสียงเป็น lai แต่จำอ่านเป็น loi แล้วภาษาปักกิ่งอ่านเป็น li นั่นเอง ตามประวัติศาสตร์จีน รัฐบาลจีนสังหารปราบชาวพื้นเมืองเกาะไหหลำเมื่อ 2,000 กว่าปีก่อน และตามผลการค้นคว้าทางโบราณคดีตอนหลัง ๆ นี้ ปรากฏว่า ชาว ลี อยู่ในเกาะไหหลำมาตั้งแต่สมัยหินก็อาจเป็นได้)

ต่อไปนี้เป็นความเห็นของเขา Benedict เอาหมู่ภาษาใดออกจากสาขา "จีน - ไต" ตามความเห็นของเขา

ความเห็นของเขานี้มีผู้เห็นด้วยบ้าง ไม่เห็นด้วยก็มาก ส่วนข้าพเจ้ายัง "กลืนไม่เข้า คายไม่ออก" แต่เราไม่ควรปฏิเสธความเห็นของเขา ต้องคอยผลการค้นคว้าต่อไป จะใคร่รู้ว่าภาษาไทยจะขึ้นแก่ภาษาตระกูลใด

เขากล่าวว่า ชนชาติอินโดนีเซียออกจากแหลมอินโดจีน และภาษา Kadai เป็น "สะพานเชื่อม" ระหว่างภาษาไทยดั้งเดิมกับภาษาอินโดนีเซียดั้งเดิม เขาอธิบายว่า คำเช่น "ม้า, ช้าง, ชี, อาน, งา, ไก่, งั่ว, ผึ้ง, ห่าน, (นก)เขา, เอ็ค, ยี่, สาม, สี่, ห้า, หก, เจ็ด, แปด, เก้า, สิบ ฯลฯ" ในภาษาไทยนั้น ชนชาติไตได้ยืมมาจากภาษาจีน ไม่ได้ออกมาจากภาษาเดียวกัน คำเกี่ยวกับร่างกายก็ขาดคำสำคัญ ๆ ที่ลงรอยกับภาษาจีน คำไตดั้งเดิมเคยเป็น 2 พยางค์เช่นเดียวกับภาษาอินโดนีเซีย แล้วกลายเป็นพยางค์เดียวก็เพราะได้รับอิทธิพลจากภาษาจีน ภาษาตระกูล Austro - Thai ได้สร้างตัวขึ้นในบริเวณแหลมทองกับจีนตอนใต้เมื่อสองสามพันปีก่อน ค.ศ. ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการเปรียบเทียบภาษาไทย,อินโดนีเซียและ Kadai ของ Benedict

(TH. = Thai, IN. = Indonesian, LA. = Laqua) (Austro-Thai pp.453,454 etc.)

	TH.	IN.	LA.	LI
1	วัน *wan	*wari'	vuon	ven
2	เดือน *blwan	*bulan	nen	ńan
3	คาว *dau	*a(n)daw-*ha(ŋ)g'aw	-	tšemdrau
4	ฝน *fon	*ə(m)bun	-	(pa)pun
5	น้ำ *nam	*danum<*danlom	-	nom,nam
6	ไฟ *vai	*apuy	pai	pei,fei
7	นา *na	*bəna'	ne	na,ta
8	นก *nok	*manuk<*manluk	nuk	-
9	รัง *rang	*t'alang,sarang	-	-
10	เรือ *rüa	*pałahu	-	da
11	(ประตู) *tu	*pintu'	tu	-
12	หัว *hrua	*'ulu',*hulu'	ru	du,o
13	ตา *ta<*m-ta
(Mon-Khmer:*mat,Vietnam:mat,Nung:t'a,ha	*mata'	te	sa
14	ตั้ง *dang	*'ug'ung,*ig'ung
(Malay:hidong, Cham:idung)	tang	-
15	หัน *van	*ipən	-	(hai)p'en
16	ปอก *pot
(Tagalog:puso' หัวใจ, Toba,Batak:puso' หัวใจ,Javanese:pusuh ปอก)	*put'uh หัวใจ	-	-
17	กึ่ง(กาย) *ging,*gring	*daging	-	-
18	(กระ) *duk	*ta(n)duk	เข้าสัตว์	drü',füök

19	เลือด	*lüat	*darah	-	dat, tlat
20	(ไซ)มัน	*man	*minak, mənak	nen(Lati:m-nga)	-
21	ปู่	*pu	*ə(m)pu'	-	-
22	(สี่)คำ	*dam	*'i(n)təm	dam	dom
23	ส้ม(เปรี้ยว)	*som	*'at'əm	-	-
24	บด	*bot	*buta'	-	-
25	ตาย	*tai	*matay, *patay	tie	-
26	คิน	*dip	*kudip	-	diep, fiep
27	กิน	*kin	*ka', *ka'en, *ka'i	kuön	k'an
28	ตด	*tot	*'ə(n)tut, *'u(n)tut,	-	t'uot
29	กู	*ku	*kə(n)tlut	k'au	hau
30	นี่	*ni	*'ini'	-	nei
31	เรือน	*ruan, ruam	*rumah	-	duon
32	บา	*ba	*bara'	-	-
33	เด็ก	*dek	*dikih, *'ə(n)tik เล็ก	-	tik, tok เล็ก
34	ลิน	*lin	*dilah	-	dien, tlien
35	(มะ)ม่วง	*muang	*mangga	-	-
36	(คน)งา	*nga	*lंगा'	-	-

เขาได้พยายามสะสมหลักฐานเกี่ยวกับคำประมาณ 400 คำ เพื่อจะพิสูจน์ให้เห็นว่ามีภาษาตระกูลใหญ่ กล่าวคือ Austro - Thai และพยายาม reconstruct proto-form (สร้างรูปดั้งเดิมของคำขึ้นใหม่) ซึ่งเราจะต้องค้นคว้าต่อไป ในที่สุดนี้ขอแนะนำความเห็นของเขาพอเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับคำว่า Man, Human being, People

MAN (HUMAN BEING) : *() (N) [G] [O] [l] on (Austro - Thai pp.335, 336)

Indonesia: **ulun

Thai: *gon (คน) <*Yon<*[G]o(r)on

Chuang: *won<*[G]won<*Goon

Dioi: hun (เสียงต่ำ) , Gun

Saek: hun (เสียงต่ำ)

Kam-Sui: *() [N] en; Sui: zən, zen ; Mak: jin (เสียงสูง); Then: ʔyin (เสียงสูง)

Kam : nen < *()NGen < ()NGon

Lakkia : ŋyun < *[N]un < *NGun

Ong-be : bɔn < *wɔn < *[G]wɔn < *Goon

Lati : a/khu < *[G]o[n]

MAN, PEOPLE (I) : *(m)plaw[u] (/plaw[u]) ; *pl/l/aw[u]

1) Indonesia : **[ɬ]awu "man"

Proto-Oceanic : **tau "man, person"

Proto-polynesian : *tau, Futuna : tau "person"

Tonga : tou/tai, Samoa: tau/tai "seaman, man of the sea (tai)"

East Formosa : *taw (/taw), Tsouic : tsaw (/tsaw) "man/human being"

Thai : *taw (เท่า) ("child" Lao) < *(taw/)taw "person"

Laqua : kə/ɬəu "man, human being" < */ntəu < *nt(y)aw

Proto-Yao : *taw (เสียงคำ) ลักษณะนามสำหรับ คน, สัตว์, ประตู่, ขวาน, กุญแจ ฯลฯ

< Proto-Miao-Yao : *daw

2) Bunun (East Formosa) : tamlau "man, human being" < *[ɬ]m/law < *ɬ/m/l/aw

Thai : *laaw (ลาว) < *(a)law < */(a)l/aw

Kelao : ชื่อนี้เป็นชื่อที่คนจีนเรียก < lao

MAN, PEOPLE (II) : *(ta/)məlayu ; *b[ɬ]layu

1) Indonesia : *məlayu

Proto-Oceanic : **tamole "man" < *ta/məlay(u)

Proto-Miao : **hmuj < Proto-Miao-Yao : *hm[ə]n

Proto-Yao : **m[ɬ]n = *m[yə]n "person" = "the Yao"

Chiengrai Yao : myen, Taipan Yao : myɛn, Haininh Yao : mun

< Proto-Miao-Yao : *(h)n(y)ən < *()mɬ(ay)

Petchabun Miao : mlau "the Miao", Cheng-feng Miao : qa/nau "the Kanao" (qa เป็นลักษณะนาม) < Proto-Miao *mlaw < Proto-Miao-Yao : *m[ɬ]au < *m[ɬ]la/l/u

Miao ซึ่ง เป็นชื่อที่คนจีนเรียกนี้คงมาจาก 苗 Archaic Chinese *mliau < *m[ɬ]layu และ 瑶 Yao ซึ่ง เป็นชื่อที่คนจีนเรียกก็คงมาจาก *(a)yu

2) Thai : *day (ไทย) "the Thai" < *bray < *b[ɬ]lay(u)

Dioi : ʔyai,yai;ʔyui,yui;*yoi "the Dioi" < *(^h)yai < *(b)lay(u),*(^h)o)yai
< *(b)(ə)lay(u)

Li : *hray "the Li", South Li : dai, North Li : haai แต่ *hlay ในภาษา Bupalai ว่า
Əlai "man" < *[p]h[^h]ray < *[p]h[^h]lay(u) จงสังเกตชื่อเผ่านี้ เช่น B'lai,B'li,Dli,Lai,Loi,Le

Laqua : ka beu "the Laqua" < *biau < *b[^h]liau < *b[^h]layu

Kelao : นี้เป็นชื่อที่คนจีนเรียก ชื่อนี้มาจากคำว่า lao ซึ่งที่ถูกต้องอ่านเป็น liao < *(^h)layu รูปนี้
แสดงว่า root I กับ II กำลังจะกลมกลืนกันเป็นชั้นแรก "

ชื่อชนชาติมักจะมี ความหมายว่า "คน" เขาจึงพยายามหาความหมายนี้จากชื่อชาติทุกชาติ ถ้าตามความเห็นของ
เขา ชื่อว่า "ไทย, มลายู, แมน, เย้า, ลาว ฯลฯ" ทั้งหมดเป็นคำเดียวกัน และมีความหมายว่า "คน" ทั้งนี้
เท็จจริงอย่างไร เราคงคอยผลการค้นคว้าต่อไป

คราวนี้ข้าพเจ้าเกือบไม่ได้พูดถึงภาษาเวียคนามและมอญ-เขมร ในภาษาไทยคำที่มีความเกี่ยวข้องกับภาษาเขมร
มีมากมายอย่างที่ชาวไทยทั้งหลายทราบดี ส่วนภาษาเวียคนามก็มีความเกี่ยวข้องกับภาษาไทยอย่างเห็นได้ชัด H.
Maspero เคยเลือกคำเวียคนามที่เห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องกับภาษาไทยไว้หลายสิบคำ เราคงแสวงหาหลักฐานต่อไปอีก
แต่คำเวียคนามที่มีความเกี่ยวข้องกับภาษาไทยนั้น คงไม่มากเท่าภาษาจีน

ภาษาไทยจะขึ้นแก่ภาษาตระกูลไหนนั้น ขอให้อาจารย์ไทยหนุ่ม ๆ สาว ๆ (เพราะต้องใช้เวลานานปี)แก้ปริศนา
นี้ด้วยวิธีการทาง Comparative Linguistics และ Phonology พร้อมด้วยความรู้ทางอักษรจีน เพราะเป็น
เรื่องของตัวเอง

หมายเหตุ

- *1 ภาษาไทย Thai (หรือภาษาสยาม)ซึ่งใช้พูดกันในลุ่มน้ำเจ้าพระยานับว่าเป็นภาษาดั้งอย่างหนึ่งในหมู่ภาษาไต
ต่าง ๆ ในทางภาษาศาสตร์จึงรวมเรียกว่า หมู่ภาษา Tai
- *2 H.Maspero, *Le dialecte de Tch'ang-ngan sous les T'ang* BEFEO 1920
- *3 คำนี้ใช้ในระหว่างภาษาตระกูลเดียวกัน ถ้าต่างตระกูลกันก็ใช้คำว่า contrast
- *4 B.Karlgren, *Étude sur la phonologie Sinoise* 1921
Analytic Dictionary of Chinese and Sino-Japanese Paris 1923
Word Families in Chinese , Stockholm 1934
- *5 K.Wulf, *Chinesisch und Tai* København 1934
- *6 ถ้าตรงกันเพียงคำเดียวโดยบังเอิญก็ไม่เรียกว่า "ลจรอยกัน" (correspondence) ต้องตรงกันตามกฎ

อย่างไรอย่างหนึ่ง

- *7 Fang-kuei Li, *A Handbook of Comparative Tai*, The University Press of Hawaii 1977
- *8 เป็นเมืองอยู่ที่เขตแคว้นมณฑลกวางซีกับเวียตนาม ปัจจุบันเรียกว่า Yuu-ii-kuan
- *9 เป็นเมืองอยู่ในมณฑลกวางซี ภาษาเมืองนี้เป็นภาษามาตรฐานของภาษา Chuang
- *10 โดยเอาภาษาไทยเป็นผู้แทนหมู่ภาคตะวันตกเฉียงใต้, ภาษา Lung-chow เป็นผู้แทนหมู่ภาคกลาง, ภาษา Po-ai กับ Saek เป็นผู้แทนหมู่ภาคเหนือ และ ภาษา Mak เป็นผู้แทนภาษาไตสาขา Mak - Sui
- *11 Archaic Chinese เป็นภาษาจีนในระหว่างศตวรรษที่ 3 ก่อน พ.ศ. และพุทธศตวรรษที่ 11 นานถึง 1,400 ปี รูปเสียงที่สร้างขึ้นใหม่(รูปสันนิษฐาน)จึงต่างกันเล็กน้อยแล้วแต่อาจารย์ผู้ค้นคว้า
- *12 หนังสืออ้างอิงมีดังต่อไปนี้
- Fang-kuei Li, *A Handbook of Comparative Tai*, The University Press of Hawaii 1977 (หนังสือเล่มนี้ดีมากทีเดียว)
- The Tai Dialect of Lungchow*, Academia Sinica, Shanghai 1940
- The Tai Dialect of Wuming*, Academia Sinica, Shanghai 1956
- Mak Language*, Academia Sinica 1942
- Sino - Tai*, "Genetic Relationship of East and Southeast Asian Languages (1)", The Japan Society for the Promotion of Science 1976
- Tatsuo Nishida, *Common Tai and Archaic Chinese*, Transaction of the Kansai University Institute of Oriental and Occidental Studies No.49, 1960
- Bernhard Karlgren, *Word Families in Chinese*, Stockholm 1934
- Akiyasu Todo, 中国語音韻論 (On Chinese Phonology) Tokyo 1980
- วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์, "ภาษาแสก" 2519 (เล่มนี้เก็บคำจากชาวแสกในจังหวัดนครพนมซึ่งได้รับอิทธิพลของภาษาไทยและลาวมามากแล้ว)
- 詹伯慧 : 潮州方言 (方言和普通話叢刊第二本) 中華書局 (หนังสือค้นคว้าเสียงภาษาแต้จิ๋ว)
- 謝益顯 : 增三潮声十五音 Hongkong 1965 (" ")
- *13 Paul K. Benedict, *Austro - Thai, Language and Culture with a Glossary of Roots*, Hraf Press, 1975

เรื่องของ

" เด็กชาย ตาเกยโร โทมี่ต้า "

ผู้ให้กำเนิดแผนกไทยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศ

คัดจากหนังสือ " จดหมายจาก โอซากา - กรุงเทพฯ 2522 "

เล่ม 3 ฉบับที่ 4 โดย นนท์ ภาราดา

24 มิถุนายน 2522

ประยงค์น้อมรัก

ผู้ทรงภูมิอันไพศาล คำนวณวัฒนธรรมทางภาษาทั้งหลายต้องยอมรับความจริงประการหนึ่งที่ว่า บรรดาหมอสอนศาสนาคริสต์นิกายต่าง ๆ แต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จนถึงสิ้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นั้นแหละเป็นผู้นำความเจริญด้านการพิมพ์และกิจการพิมพ์มาให้เรา

บุคคลที่ควรเอ่ยนามไว้ด้วยความคารวะ ณ ที่นี้คือ หมอบรัดเลย์ หมอสอนศาสนาชาวอเมริกัน เจ้าของ Bangkok Reader, Bangkok Calender และ Siam Weekly Monitor นับแต่การหลอตัวพิมพ์อักษรไทยการแก้ไขตัวพิมพ์ให้สวยงาม ผลงานพิมพ์ที่ออกมานั้นก็มีทั้งเรื่องเกี่ยวกับ ภาษา, ศาสนา, กฎหมาย, ประวัติศาสตร์, วรรณคดี, แบบเรียน และอื่น ๆ ผลงานเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมาก ให้เกิดความเจริญด้านการศึกษาก่อปวงชนชาวไทย ยกการเผยแพร่คริสต์ศาสนา ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักก็ออกแล้วท่านก็เป็นผู้มีควมปรารถนาดีต่อคนไทยและประเทศอันเป็นที่รักยิ่งของเรามากที่สุดคนหนึ่งทีเดียว

ที่เลือกเอาวันที่ 24 มิถุนายนเขียนจดหมายฉบับนี้ เพื่อจะได้รำลึกย้อนหลังไปมองอดีตที่ผ่านมา กล่าวคือ ตรงกับวันที่มีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อ พ.ศ.2475 ถึงวันนี้เป็นเวลา 47 ปีแล้ว หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง 7 ปีก็เกิด ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง 14 ปี เด็กชาย คาเกโยโร โทมิค้ำ ก็เกิด ใครจะรู้ว่าเด็กคนนั้นต่อมาเมื่อเขามีอายุเพียง 31 ปี ก็เป็นคนญี่ปุ่นคนเดียวที่ขอให้กระทรวงศึกษาธิการของเขาเปิดแผนกไทยศาสตร์ขึ้นในมหาวิทยาลัยไอชาภาวิชาต่างประเทศ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2492 ถึงวันนี้แผนกนี้ก็มียุครอบ 30 ปีบริบูรณ์ และเขาก็กลายเป็นศาสตราจารย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาตะวันออก มีผลงานที่ตั้งขึ้นแล้วก็ท่วมหัวตัวเอง และผลงานทั้งหมดเป็นงานที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษาของไทยสำหรับคนญี่ปุ่นได้ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับไทย

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า หมอบรัดเลย์เป็นผู้นำความเจริญทางการพิมพ์จากตะวันตกมาให้ไทยเรา นับแต่ปี พ.ศ.2378 เป็นต้นมาจนสิ้นรัชกาลที่ 5 ไทยก็ก้าวเข้าสู่ความเจริญจนเกือบทุก ๆ ด้านจนถึงปัจจุบัน

สำหรับเด็กชายคาเกโยโร โทมิค้ำนั้น ตั้งแต่ พ.ศ.2492 ซึ่งนับเอาแต่แผนกไทยศาสตร์ถือกำเนิดเป็นหลักฐานมั่นคงในญี่ปุ่นแล้ว เด็กคนนี้ก็มิโอกาสได้เห็นความเจริญเติบโตของภาษาไทยในประเทศญี่ปุ่นจนเดี๋ยวนี้เขามีอายุถึง 61 ปีบริบูรณ์แล้ว เป็นผู้ว่าวัฒนธรรมทางภาษาจากไทยคือเมืองเวนิสแห่งตะวันออกไปเผยแพร่ให้คนตะวันออกหรือคนอาทิตย์อุทัยนั้น ต่างกับหมอบรัดเลย์หน่อยหนึ่งตรงที่หมอบรัดเลย์ไม่มีโอกาสได้เห็นอิทธิพลในผลงานของเขาอย่างเด็กชาย คาเกโยโร โทมิค้ำ แต่ก็แน่ใจว่าผู้รู้เห็นผู้ได้ศึกษาอรรถาธิบายถึงคุณค่าและความปรารถนาดีของหมอ

บรัคเล่ย์ที่มีต่อไทยอย่างไม่อาจลืมได้ ในขณะที่เดียวกัน เสียงยกย่องสรรเสริญเกียรติคุณที่มีต่อเด็กชาย คาเกอิโร โทมีค้ำ ซึ่งเคยนอนอยู่กับความรู้สึกในจิตใจของคนไทยที่เจ็บเขียบ กำลังถูกปลุกให้ตื่นขึ้นเพื่อรับรู้รับฟังคุณความดี และความปรารถนาดีของชาติที่มีต่อไทยจากล่าวไว้ในที่นี้ได้แล้วว่า ไม่มีผู้ปุ่นคนใดในปัจจุบันและอดีตจะรู้จักไทยเท่ากับเด็กญี่ปุ่นที่เอียนามนี้

ประยงค์น้องรัก เรายกห้ควรรยกและชมผู้ควรรชม เพราะความปกติที่จะเป็นคนเข้มแข็งและเด็กชาคักกับคนที่รู้ว้าอ่าสัจยอกตัญญูต่อแผ่นดินไทย แต่สำหรับคนที่มึ่กุดต่อประเทศชาติบ้านเมืองของเราอย่างบริสุทธิ์ใจและจริงใจแล้วที่จะมีอารมณ์ไหวตามอย่างง่ายคายและออกจะซาบซึ้งใจค้วย ไม่ว่าบุคคลคน ๆ นั้นจะเป็นคนชนิดใด มาจากไหนขอเพียงแต่ให้เป็นคนและเป็นเพื่อนร่วมโลกกับเราก้แล้วกัน

พ้จ้งนำชีวประวัติย่อของ เด็กชาย คาเกอิโร โทมีค้ำ มาเสนอประยงค์น้องพ้ เพื่อศึกษาประคัมภูมิปัญญาต่อจากพ้ และอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้รับฝิดชอบต่อสังคมส่วนรวม จะใดท้าวอะไรสักอย่างกับบุคคลที่มีกุดต่อสังคมไทยและชาติไทย โดยเฉพาะในขณะที่เขาผู้นั้นยังมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ จะใดไม่ไ่คยันค้วว่า "น่าเสียดาย" ในวันข้างหน้า

ค้อปนี้ เป็นข้อเขียนเล่าชีวประวัติย่อของ เด็กชาย คาเกอิโร โทมีค้ำ ค้วยตัวของเขาเอง เพื่อจดหมายเหตุจากโอซากา - กรุงเทพฯ 2522 ของเรา

ชีวประวัติย่อ

ของ

ศจ. คาเกอิโร โทมีค้ำ

"คาเก" แปลว่าไม้ไผ่ "อิ" คืออิ "โร" แปลว่าบุตรชาย ส่วนนามสกุล "โทมี" แปลว่ามีมาก และ "ค้ำ" นั้นแปลว่านา จึงแปลค้วว่า "นาย วพุทธิยาบุตร อุคมเกษตร" ตามประเพณีญี่ปุ่นเขาใช้นามสกุลเรียกคน ส่วนชื่อนั้นใช้กันภายในครอบครัวและระหว่างเพื่อนสนิทสนมกันเท่านั้น บรรพบุรุษของเขาเป็นชาวกรุงเกียวโต เป็นพ่อค้าจำหน่ายเครื่องโลหะ อาจารย์โทมีค้ำเกิดเป็นบุตรชายคนที่สองระหว่างนาย Tokusaburo Tomita และ นาง Sugiyo Tomita เมื่อวันที่ 5 ก.พ.2461 ในเมืองโกเบเมืองท่าเรือ บิดาของเขาเป็นพ่อค้ามีอันจะกินคั้งร้านขายของอยู่ถ้ถนนเพื่องพ้ที่สุดในเมืองโกเบ

ใน มี.ค.2474 จบ ร.ร.ประถม (6 ปี) และใน มี.ค.2479 จบมัธยมศึกษา (5 ปี) ในเมืองโกเบ ในปีเดียวกันนี้ เข้าแผนกภาษาอังกฤษวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศ(ร.ร.ของรัฐบาล) เมื่อเรียนสำเร็จแผนกภาษาอังกฤษใน มี.ค.2482 สถาปสงครามจีน-ญี่ปุ่นรุนแรงขึ้น เลยหม่มคาเกอิโรก็คิดเสียว่า ไหน ๆ อีกไม่ช้าเราก้จะถูกเกณฑ์เป็นทหารและจะถูกส่งไปสมรภูมิในเมืองจีน เรียนภาษาจีนไว้จะสะดวกกว่าเมื่อถูกส่งไปเมืองจีน พอดจ้

ธ.ค.2484 ญี่ปุ่นประกาศสงครามกับอังกฤษและอเมริกา นิสิตนักศึกษาญี่ปุ่นที่กำลังเรียนอยู่ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยก็ถูกเกณฑ์เป็นทหารออกไปแนวหน้ากันมาก แต่ทางกองทัพญี่ปุ่นไม่ได้เอาหนุ่มคาเอียวโรเป็นทหาร เพราะร่างกายผอมเกินไป ตามความจริงเขาจะเรียนสำเร็จใน มี.ค.2485 แต่เนื่องด้วยภาวะสงครามเขาก็เรียนสำเร็จไปใน ธ.ค.2484 เป็นกรณีพิเศษ ในเดือนเดียวกันนี้ทางวิทยาลัยก่อตั้ง "สถานค้นคว้าภาษาจีน" ในวิทยาลัยนั้น และบรรจุผู้ค้นคว้าหนุ่ม 3 คน เพราะหนุ่มคาเอียวโรเรียนได้เก่งที่สุดในรุ่นนั้น เขาก็ได้รับเลือกเป็นผู้ค้นคว้าคนหนึ่งนั่นเอง ได้รับเงินเดือน 50 เยน (อจ. Yoshitsugu Ijichi อธิการบดีมหาวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศคนปัจจุบัน ก็ 1 ในสามคนนั้นด้วย สถานค้นคว้านี้เลิกทำงานใน 2488 เพราะไม่มีเงินแล้ว) ตั้งแต่นั้นหนุ่มคาเอียวโรตั้งใจจะเป็นอาจารย์สอนภาษาจีน

ในระหว่าง 2483 - 2485 เขาเขียนวิทยานิพนธ์และวิทยานิพนธ์แปลจากผลงานของฝรั่งเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาจีนลงในนิตยสาร "จีนและภาษาจีน" 10 กว่าเรื่อง ในตอนนี้ผลงานใหญ่ที่สุดของเขาคือการแปล Joseph Mullie, *The Structural Principles of the Chinese Language*, 2 vols. นี่เป็นหนังสือใหญ่มาก มีประมาณ 2,500 หน้า แต่หน้าเสียคายเหลือเกิน เศรษฐกิจในยามสงครามไม่ได้อำนวยวิทยาทิมพ์ออกมาได้

ใน เม.ย.2485 เขาแผนกภาษาฝรั่งเศสในวิทยาลัยเดียวกัน เพื่อจะได้อ่านผลงานค้นคว้าภาษาจีนที่เขียนด้วยภาษาฝรั่งเศส แต่หลังจากนั้นไม่กี่เดือนในระหว่างประเทศไทยและญี่ปุ่นโคตกกลงแลกเปลี่ยนนักศึกษา ทางวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศแนะนำนายโทมิตาคาให้ไปสมัคร "นักศึกษาแลกเปลี่ยนไทย-ญี่ปุ่น" เพื่อให้เขาไปศึกษาภาษาไทยเป็นระยะเวลา 3 ปี และเมื่อกลับมาแล้วจะได้เปิดแผนกภาษาไทยเป็นแผนกใหม่ นายโทมิตาคาจึงสมัครไปโดยเสนอหัวข้อเรื่องค้นคว้าว่า "วิจัยภาษาไทยในลักษณะเปรียบเทียบกับภาษาจีนซึ่งเป็นภาษาในตระกูลเดียวกัน" ทางรัฐบาลญี่ปุ่นก็คัดเลือก 3 คนจากผู้ค้นคว้าหนุ่ม(ฐานะชนาครอง ศจ.ในมหาวิทยาลัย) 10 กว่าคน คือนายโทมิตาคา (ภาษาศาสตร์), นายคาวาเบ (ประวัติศาสตร์) และนายแพทย์ อจ.มหาวิทยาลัยกิวซูกิคนหนึ่ง วันหนึ่งในเดือน ส.ค.2485 อาจารย์หนุ่มทั้งสามก็โดยสารเรือแอบออกจากท่าเรือโอซากา แอบออกไปก็เพื่อหลีกเลี่ยงการโจมตีจากเรือคาน้ำและเครื่องบินของฝ่ายชาติศึก เรือลำนั้นสมทบกับลำอื่น ๆ อีก 10 กว่าลำที่ก็ขูและออกจากญี่ปุ่นโดยมีเรือรบเล็ก ๆ 2 ลำคุ้มกันไป พอถึงเวลาเย็นขบวนเรือประมาณ 15 ลำนั้นต่างก็แล่นกันอย่างซิกแซกเพื่ออำพรางตาของเรือคาน้ำไม่ใหรรู้ว่าเราจะไปทิศไหนกัน แต่เมื่อเรือขบวนนั้นจะไปถึงที่ไกลโคโหว้น ลมพัดฝนลูกใหญ่ก็มาโจมตีเขาอย่างแรง แรงชนาคเรือรบเล็ก ๆ จะเดินต่อไปอีกไม่ไกลและรีบกลับไปทางญี่ปุ่น โดยปล่อยให้ทุกลำคางไปคามชะ-คากกรรม เกิดมีคลื่นใหญ่ขนาดสูง 50 เมตร เรือที่เขาโดยสารอยู่ถูกคลื่นยกขึ้นไปสูงแล้วก็กระแทกลงไปด้วยเสียงอันดัง หนุ่มคาเอียวโรรู้สึกว่า ชีวิตของเขาก็จบเพียงเท่านั้นเอง แคนที่สุดเรือก็ไปถึงไกลฝั่งเวียคนามโคโด้ ขณะนั้นเรือประมาณ 15 ลำที่ออกจากญี่ปุ่นด้วยกัน มีเหลือเพียงสองสามลำเท่านั้น นอกนั้นลงไปก้นทะเลหมดด้วยฝีมือของเรือคาน้ำของกองทัพอเมริกา กว่าเรือลำนั้นจะถึงยานนาวากรุงเทปฯ ต้องเสียเวลาดัง 17 วัน แต่ต้องนับว่าโชคดีมากที่ไม่ตาย ตกลงโทมิตากับคาวาเบได้รับอนุญาตที่จะไปเข้าเรียนคณะอักษรศาสตร์จุฬาฯ อาจารย์ผู้สอน

ควาเวลคืออาจารย์รอง ศยามนนต์ และอาจารย์ผู้สอนโหม้ค้ำคืออาจารย์ฉวย กาญจนคม(ภายหลังเป็นนางฉวย วุฑธาติย์) แต่อีกไม่นานไปเรียนที่จุฬาก่อน ๕ ลำบากขึ้นเนื่องด้วยหาหน้ค้ำในใช้คักจุฬาก่อน ๕ และตอนนั้นเกิดมีหน้าหม้ใหญ่ ขนาดไม่เคยมีมาในอดีต 50 ปี โหม้ค้ำจึงออกจากโรงแรมโอเรียนเต็ลเช่าบ้านหลังหนึ่งข้าง ๕ วัดสามพระยา จ้าง ครุมาเริ่มกินค้ำด้วยตนเอง ในปี 2487 นายแพทย์และควาเวลก็กลับไปอยู่บ้านด้วยเครื่องบินหาหน้ค้ำ ปราบฎว่า เครื่องบินลำนั้นเป็นพาหนะเหี่ยวสุคหายที่จะกลับไปอยู่บ้านก็จ้งกลัวจะเลิกสงคราม แต่โหม้ค้ำก็เพลิกเพลีนอยู่กับชีวิตและ ความเป็นอยู่ในเมืองไทย คักค้ำภาษาไทยกลางไปช่วยสอนภาษาญี่ปุ่นที่ ร.ร.ภาษาญี่ปุ่น(ตอนนั้นอยู่ที่ท่าช้างวังหลวง)กลาง ทุกเดือนเขาได้เงินจากกระทรวงศึกษาธิการไทย 280 บาท และได้จากร.ร.ภาษาญี่ปุ่นอีกสัก 350 บาท แล้ววิชาที่อยู่ญี่ปุ่นก็ส่งเงินมาให้อีก 4,000 บาทเพื่อจะซื้อหนังสือไทยนำกลับ ในสมัย 30 กว่าปีก่อนมีเงินขนาดนี้ใช้ ไม่หมดค้ำสำหรับหม้คนคนหนึ่ง ใช้ได้เหลือเพื่อ แต่หลังจากกองทัพสัมพันธมิตรเริ่มตั้งลูกระเบิดที่กรุงเทพฯ ๕ ชีวิตของเขา ก็ไม่ค่อยสนุก จึงไปสอนภาษาญี่ปุ่นอยู่ที่ ร.ร.ภาษาญี่ปุ่นสาขาเชียงใหม่ หลางหัด "อุค้ำเมือง" อยู่ที่นี่สักครึ่ง ปี เมื่ออยู่ในกรุงเทพฯ ๕ เขาหาซื้อหนังสือไทยไว้สัก 4,000 เล่มเพื่อจะนำกลับไปญี่ปุ่น แต่เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามแล้ว เขาก็ต้องถูกส่งไปเข้าค่ายพิทักขบางบัวทอง เขาก็เอาหนังสือเหล่านั้นไปไม่ได้จึงกระจัดกระจายไปหมด ถึงบัดนี้เขาก็ค้างนึกเสียดายอยู่ เขายู่ในค่ายบางบัวทองราว 10 เดือน ในระยะนั้นเขาทำงานเป็นล่าม(โดยไม่ได้รับเงิน เดือน)ระหว่างผู้บังคับการค่ายและคณะกรรมการชาวญี่ปุ่น ผู้บังคับการค่ายคนสุดท้ายคือคุณชูสง่า อดีตอธิบดีกรมการ ปกครองกระทรวงมหาดไทย

เรือญี่ปุ่นมารับพลเรือนญี่ปุ่นในปี 2489 หลังรัชกาลที่ 8 สวรรคตไปไม่กี่วัน ขากลับเขาแบกถุงใบหนึ่งลงไป ในเรือพร้อมกับพลเรือนญี่ปุ่นตั้ง 3,000 คนในลำเดียวกัน ถูกยกใส่เข้าไปอย่างแออัดเบียดเสียดกัน คือที่ระวางเขา ทำหิ้งเป็นหลาย ๕ ชั้น ใส่ไประวางวาละสัก 15 คนพร้อมด้วยข้าวของจิ้งยัดซาก็ไม่ได้ ภายในหิ้งลุกขึ้นยักไม่ได้ เพราะเพดานค้ำ มีหน้าชายังโค่นโค่นอีก คณะกรรมการชาวญี่ปุ่นหน้าซัดค้ำ ๕ กัน เพราะเรือสินค้าญี่ปุ่นที่สร้าง ขึ้นในยามสงครามกันเรือเป็นเหล็กชั้นเดียวเพื่อประหยัดเหล็ก ถ้าเกิดเพลิงค้ำก็จ้งจมน้ำตายกันหมด แต่ในเรือ ลำนั้นมิกัปตันเรือเคนมหาสมุทรโดยสารอยู่ตั้ง 7 คน(กัปตันที่หนีรอดพ้นจากเรือที่จมน้ำไปแล้ว) ด้วยความรู้และมีมือ ของเขาเหล่านั้นสามารถนำเรือลำนั้นไปถึงญี่ปุ่นอย่างปลอดภัย

เมื่อเขาไปถึงบ้านเกิดในเมืองโกเบ ยปรากฏว่าบ้านและร้านหลังใหญ่ที่ถูกลูกระเบิดไหม้หมด และบิดาก็ สร้างบ้านเล็ก ๕ อาศัยอยู่ ชาวญี่ปุ่นกำลังจ้ออาหารอยู่ บนาน ๕ ที่หนึ่งค้ำมีโอกาสซื้อข้าวสารคนละกิโลสองกิโล ของแพงและหางานหาลำบาก หาหาอเมริกาอีกครองญี่ปุ่นอยู่ แต่ทางวิทยาลัยโอซากาวินาต่างประเทศก็ยินค้ำต้อนรับ เขาและแต่งตั้งเขาเป็นผู้บรรยายในแผนกภาษาจีน ในดุงที่เขาแบกกลับไปญี่ปุ่นมีพจนานุกรมไทย 1 เล่มกับแบบเรียน ภาษาไทยสามสี่เล่ม เริ่มสอนเมื่อไรก็ได้ แต่รัฐบาลไม่มีงบประมาณที่จะก่อตั้งแผนกใหม่ จึงต้องสอนภาษาจีนก่อน ได้เงินเดือน 500 เยน 500 เยนในสมัยนั้นซื้อเบียร์ได้ 5 ขวดในตลาดมืด ท่ามกลางความอดอยากซัดสนค้ำแต่ง งานกับ น.ส. Fumi Shimazu ในเดือน พ.ย.2490 เมื่อกลับญี่ปุ่นใหม่ ๕ เขาประกอบงานคักค้ำสองเรื่อง

เรื่องหนึ่งคือวิธีอ่านอักษรจีนในปักกิ่ง ซึ่งปรากฏออกมาเป็น *Chinese Pronunciation Dictionary 785 pp. Osaka 2493* ในเล่มนี้เขาเขียนเศษหนึ่งส่วนสี่ คือภาคเสียงริมฝีปาก ป-, พ-, ม-, ฟ- เล่มนี้ให้ความสะดวกแก่บรรดาชาวญี่ปุ่นที่จะเรียนภาษาจีนมากมาย ผลงานของเขายังอีกอย่างหนึ่งในตอนนี้ก็คือ "การวิจัยระบบและลักษณะพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐาน" ดังที่กล่าวมาข้างบนนี้ ในจุดที่เขาแยกกลับมาจากเมืองไทยมีหนังสือไทยไม่กี่เล่ม แต่เขาก็ลงมือค้นคว้าภาษาไทยอีก "ด้วยพจนานุกรมภาษาไทยเล่มเดียว" คือเอาคำทั้งหมดที่มีอยู่ในพจนานุกรมคัดเป็นพยางค์ ๆ คอนั้นหาซื้อกระดาษก็ยังมีลำบาก เขาเขียนแต่ละพยางค์ในกระดาษที่ตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ เสริมได้คำกรเล็ก ๆ ที่ใส่ในดั่งนิ้วสัก 3 ใบ แล้วเขาก็วิเคราะห์จำแนกไปตามวิธีในวิชาพยางค์ที่ได้เจริญขึ้นมาในเมืองจีนและวิชาเสียงภาษาอันทันสมัย การค้นคว้านี้ปรากฏออกมาเป็นหน้ากระดาษประมาณ 200 หน้า แต่พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ไม่ได้เพราะพิมพ์ลำบากและเห็นว่าขายไม่ออกแน่ ด้วยการค้นคว้าครั้งนี้เขาก็รู้ว่า ภาษากรุงเทพฯ ประกอบด้วยประมาณ 2,600 พยางค์ ซึ่งมากกว่าภาษาปักกิ่ง 6 เท่า และมากกว่าภาษากวางตุ้งสัก 3 เท่า เพราะภาษาไทยมีสระมากกว่า เขาทำตาราง "สระกับพยัญชนะสะกด", "พยัญชนะต้น 32 อย่างในภาษาไทยใช้ติดกับสระและเสียงสะกดอย่างไร", "พยางค์ไหนผันได้ก็เสียง(มีคำใช้จริง)" เหล่านี้เป็นต้น ทฤษฎีที่เขาได้ค้นพบในครั้งนี้ ต่อมาเป็นหลักสำคัญในการสอนภาษาไทยของเขาครบเท่าปัจจุบันนี้ ในการทำการค้นคว้าครั้งนี้เขาต้องไปหาหมอดิจยาแก่เมื่อถึง 23 ครั้ง

คอนั้นเขาอยู่อย่างอด ๆ อดยาก ๆ เงินเดือนก็น้อย หนังสือภาษาไทยก็มีไม่มาก เขาจึงหันไปลงมือค้นคว้าเอกสารโบราณ "เชียมโลกวน" และ "ปาโปกวน" ที่มีมาจากสมัย ming ในเมืองจีน ซึ่งกับพบในหอสมุดแห่งวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศ ในกรมทหารรัฐบาลจีนในสมัยนั้นมีหลายหอด้วยกัน เชียมโลกวนเป็นหอศรีอยุธยา, ปาโปกวนเป็นหอลานนาไทเวียงเชียงใหม่ แต่ละหอมีอาจารย์และนักศึกษาค้นคว้าภาษานั้น ๆ อยู่เป็นประจำ และมีพจนานุกรมแต่งไว้เป็นเล่มเล็ก ๆ เขียนด้วยพู่กัน และมีจดหมายเขียนด้วยภาษาจีนกับภาษาไทยและภาษาเวียงเชียงใหม่หลายสิบฉบับ "ปาโป" ย่อมาจาก "ปาโปซิฟูกั๋ว" แปลว่า ประเทศที่พระเจ้าแผ่นดินมีเมีย 800 คน คนจีนในสมัยนั้นเรียกลานนาไทว่าอย่างนั้น ในการค้นคว้าเอกสารนี้รัฐบาลญี่ปุ่นให้เงินช่วยเหลือปีละ 3,000 เยน (3 ปี) เขาเขียนวิทยานิพนธ์โดยใช้สมุดใหญ่ 800 หน้า แต่ก็ไม่มีโอกาสพิมพ์ออกมาได้ เพราะไม่มีงบประมาณ (ภายหลัง 20 ปี มีชาวจีนบางคนในเมืองไทยเริ่มสนใจในเรื่องนี้)

ในปี 2492 รัฐบาลญี่ปุ่นเปลี่ยนระบบการศึกษาตามคำแนะนำของกองบัญชาการกองทัพยึดครองญี่ปุ่น เป็นประถม 6 ปี, มัธยมต้น 3 ปี, มัธยมปลาย 3 ปี, มหาวิทยาลัย 4 ปี นี่เป็นโอกาสทองสำหรับอาจารย์ใหม่ตำแหน่งเปิดแผนกภาษาไทย ในเดือนมิถุนายน 2492 วิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศก็ขึ้นฐานะเป็นมหาวิทยาลัย จึงเกิดมีแผนก "ไทยศาสตร์" ขึ้น โดยย้าย อจ. โทมิคัจจากแผนกภาษาจีน แต่งตั้งเขาเป็นรองศาสตราจารย์และเป็นหัวหน้าแผนก แผนกนี้มีตำแหน่ง อจ. ญี่ปุ่นคนเดียวและ อจ. คนไทยอีกตำแหน่งเดียวเท่านั้น ให้รับนักศึกษา 15 คน (เว้นปี) แต่หาอาจารย์ไทยในญี่ปุ่นไม่ได้ พอดีนายเสดียง พันธรั้ง ยี่ มาญี่ปุ่นขอสมัครเป็นอาจารย์สอนภาษาไทย

แต่สอนอยู่ไม่กี่เดือน นายเสถียรก็กลับไปเมืองไทยเสียแล้ว เลยอาจารย์โหม้ตำต้องสอนคนเดียวหมด หลังจากนั้นหลายปีเขาต้องทำงานวันละ 15 ชั่วโมง บางปีคนเดียวต้องสอนสัปดาห์ละ 32 ชั่วโมง (ตามธรรมคาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยญี่ปุ่นสอนสัปดาห์ละไม่เกิน 12 ชั่วโมง) งานหนักที่สุดสำหรับเขาคือการหาหนังสือไทยและทำแบบเรียนพิมพ์ด้วยมือเอง อัครโรเนียวเองแล้วแจกให้นักศึกษา จนบางวันรู้สึกว่าจะไม่อยากสอนมาก เพราะถ้าสอนมากก็ต้องทำตำราอีก ตอนนี้นั่งยังไม่มีเครื่องอัดเสียงและเครื่องอัดสำเนาอย่างปัจจุบันนี้ ต้องใช้พิมพ์ดีดเก่า ๆ พิมพ์เองและอัครโรเนียวเอง และไม่มีใครทำหน้าที่คอย

ส่วนมหาวิทยาลัยโคเกียววิชาต่างประเทศ มีแผนภาษาไทยตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีอาจารย์ยามางุจิเป็นหัวหน้า หลังจากเลิกสงครามอาจารย์คาวาเบมาเป็นหัวหน้า หลังจากนั้น "แผนกไทยศาสตร์" ในมหาวิทยาลัย 2 แห่งนี้เป็นคู่แข่งกันมาจนทุกวันนี้

ในระยะเวลาราว ๆ 7 - 8 ปี อาจารย์โหม้ตำแต่งแบบเรียนและตำราเรียนภาษาไทยด้วยมือของเขาเอง 20 กว่าเล่ม พร้อมด้วยพจนานุกรมอัครโรเนียว 2 เล่ม ในประเทศตำรา มี "สนทนาภาษาไทย 20 ชั่วโมง", "สามก๊ก ไทย-จีน เปรียบเทียบ", "ไช่ซัน ไทย-จีน เปรียบเทียบ", "ชุมนุมนักประพันธ์ไทยปัจจุบัน พร้อมด้วยคำอธิบาย", "การค้นคว้าเรื่องพระอภัยมณี", "วิธีอ่าน นสพ.ไทย" ฯลฯ รวมเป็นประมาณ 2,500 หน้า

ตั้งแต่ตอนนั้นเริ่มมีนักศึกษาไทยมาเรียนญี่ปุ่นกัน และในภาคตะวันตกญี่ปุ่นยังไม่ค่อยมีที่สอนภาษาญี่ปุ่นให้แก่นักศึกษาต่างชาติ นักศึกษาไทยที่ใหม่เหล่านั้นจึงต้องเข้าแผนก"ไทยศาสตร์"เพื่อจะเรียนภาษา"ญี่ปุ่น" ในบรรดานักศึกษาไทยรุ่นแรกมีนายประพันธ์ เทตระกุล นักธุรกิจคนดัง ต่อมานักศึกษาพิเศษที่เป็นชาวไทยมากขึ้นจนเกินความสามารถที่จะรับเป็นภาระของอาจารย์โหม้ตำคนเดียว เขาจึงขอร้องอธิการบดีให้ไปขอร้องกระทรวงให้ก่อตั้งแผนกภาษาญี่ปุ่นสำหรับนักศึกษาต่างชาติ คำขอร้องนี้ได้ผ่านรัฐสภาทันที และรัฐบาลญี่ปุ่นก็เริ่มให้ทุนแก่นักศึกษาไทย นักศึกษาไทยที่ได้รับทุนเรียนจากรัฐบาลญี่ปุ่นหลังสงครามชุดแรก และเข้าแผนกภาษาญี่ปุ่นของมหาวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศนั้น คือ คร.บุญเลิศ เลี้ยวประไพ, คร.ไพศิษย์ พิพัฒน์กุล (รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) และนายคามิจิ ชวาโต (อดีตรัฐมนตรี) นักศึกษาที่มาด้วยทุนส่วนตัวย้ายไปแผนกนั้นหมด อาจารย์โหม้ตำก็ช่วยสอนภาษาญี่ปุ่นในแผนกนั้นด้วยสัปดาห์ละ 4-5 ชั่วโมง (ตอนแรก ๆ แผนกนี้มีแค่นักศึกษาไทยเท่านั้น โดยมีอาจารย์พิเศษเพียง 3 คน แต่เดี๋ยวนี้มีนักศึกษาที่ไปปริญญาตรีแล้วจาก 49 ประเทศเกือบจะถึง 200 คน มีอาจารย์ประจำถึง 30 คน และเปิดชั้นปริญญาโท"ญี่ปุ่นคดีศึกษา"สำหรับนักศึกษาต่างประเทศด้วย) ตอนนั้นคุณซิด วิชาสรวซ์ (เคยทำงานอยู่ที่ ที.วี. ช่อง 3, ถึงแก่กรรมในปี 2525) เขามาทำงาน 5 ปีแล้วกลับไป มีนักศึกษาไทยคนหนึ่งรักสาวญี่ปุ่นเข้าและมาขอร้องให้อาจารย์โหม้ตำแต่งให้ นั่นแหละคือ ร.ค.อ. (สารวัตร) ณรงค์ ภมรมาศ ในปัจจุบัน

ในปีการศึกษา 2495 และ 2505 อาจารย์โหม้ตำไปสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยเป็นอาจารย์พิเศษสัปดาห์ละครั้ง ในปี 2500 เขาออกหนังสือ "หลักภาษาไทย-ญี่ปุ่น" 800 หน้า เป็นหนังสือของเขาเล่มแรกที่ใช้ตัวพิมพ์และออก "สนทนาไทย-ญี่ปุ่น แบบพหุอนุกรม" 555 หน้า อีกเล่มหนึ่งในปี 2502 จำหน่ายเล่มแรกในราคา 4,320 เยน

เล่มหลัง 3,600 เยน แพงมาก เพราะอาจารย์โหม่ค้าออกแบบอักษรไทย และสลักแม่ตัวพิมพ์ หล่อตัวพิมพ์ในญี่ปุ่น ตัวพิมพ์ไทยที่อาจารย์โหม่ค้าออกแบบชุดแรกเป็นตัวเอียง 15 องศา ยังคงใช้กันมากในเมืองไทย ต่อมาเขาออกแบบตัวพิมพ์อักษรไทยตามความต้องการของบริษัทจำหน่ายตัวพิมพ์ในเมืองไทยอีก 2 ครั้ง

เขาคังชื่อลูกชายว่า "อุทัย" โดยหวังว่าจะให้ชาวไทยจำชื่อได้ง่าย เพราะโตขึ้นแล้วอยากจะให้เป็นอาจารย์คนกล้าภาษาไทยสืบไป แต่ลูกชายของเขาเป็นนายช่างวิศวกรรมโยธาเสียแล้ว

ในปี 2498 ในการออกหนังสืออนุสรณ์ครบรอบอายุ 60 ปีของ คร.อิชิตามา อาจารย์โหม่ค้าได้เขียนบทหนึ่ง "ว่าด้วยลักษณะของกำแพงเมืองไทย" และทำคำรา "วิธีเขียนจดหมายไทย" อีกเล่มหนึ่งในปี 2506 เขาเป็นผู้เอื้อยสนับสนุนหนึ่งที่จะสร้าง "สถานค้นคว้าภาษาและวัฒนธรรมเอเชียและแอฟริกา" เป็นสถานค้นคว้าที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยญี่ปุ่นใช้ให้ทุกคน รัฐสภาอนุมติและมีขึ้นภายในเขตมหาวิทยาลัยโตเกียววิชาต่างประเทศ อาจารย์โหม่ค้าจึงเป็นกรรมการอยู่หลายปี

ตอนนี้เงินเดือนของเขาก็สูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามความเจริญเศรษฐกิจของญี่ปุ่น พอเห็นว่าได้สะสมเงินได้ล้านกว่าเยนแล้ว เขาก็ถอนเงินทั้งหมดออกจากธนาคาร และไคร้บุญญาที่ก็จะออกเดินทางไปในเขตเอเชียอาคเนย์เพื่อค้นคว้า 2 เดือน ในเที่ยวนี้เขาใช้เงินส่วนตัวซื้อกล้องถ่ายรูปอย่างดี 2 กล้องและฟิล์มสี 250 ม้วน เครื่องอัดเสียง 2 เครื่อง และเทปอัดเสียง 250 ม้วน ถ่ายรูปแล้วทำเป็นสไลด์ฉายให้นักศึกษาญี่ปุ่นดูทุกปี และให้ฟังเสียงที่บันทึกมาจากเมืองไทย ซึ่งยังเก็บไว้อยู่ในห้องค้นคว้าของเขา เมื่อกลับจากเมืองไทยเขาก็แต่งหนังสือยื่นต่อกระทรวงศึกษาธิการญี่ปุ่นขอเงินพิเศษในการทำ "ประมวลศัพท์การเมือง, เศรษฐกิจ, สังคมและวัฒนธรรม ของ 13 ภาษาสำคัญในเอเชียและแอฟริกา" ผู้ทำเป็นอาจารย์ภาษาในมหาวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศ 26 คน โดยอาจารย์โหม่ค้าเป็นหัวหน้า ทางกระทรวงพิจารณาแล้วอนุมัติและให้เงิน 3 ล้านเยน

เขาได้แปล "ชาวลื้อ คนไทยในประเทศจีน" ของ บุญช่วย ศรีสวัสดิ์ และ "ตำนานภาษีและอาการบางอย่าง" ของ สมเด็จพระราชาธิบดีราชานาภาพ และ "การค้าและอุตสาหกรรมของจีนในไทย" จากภาษาจีน แต่ยังไม่มีโอกาสพิมพ์ออกมาได้ทั้ง 3 เรื่อง

ในปี 2505 อาจารย์โหม่ค้าได้เลื่อนตำแหน่งเป็นศาสตราจารย์ ในปี 2507 ลูกศิษย์คนหนึ่งชื่อ Toshiharu Yoshikawa ซึ่งส่งไปเรียนอยู่ที่คณะอักษรฯ จุฬาฯ กลับมาและไคร้บรรจุเป็นอาจารย์คนใหม่ประจำแผนกไทย (ปัจจุบันนี้เป็นรอง ศจ.) เพื่อจะเพิ่มอาจารย์คนหนึ่งอาจารย์โหม่ค้าก็ต้องคอยตั้ง 14 ปี และเพราะมีอาจารย์ 2 คนแล้ว แผนกไทยก็เริ่มรับนักศึกษาใหม่ 15 คน ทุกปี

ในเดือน เม.ย. 2511 กระทรวงต่างประเทศญี่ปุ่นขอรองอาจารย์โหม่ค้าให้ไปสอนภาษาและวิชาเกี่ยวกับญี่ปุ่นที่คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเวลา 2 ปี เขาก็ทำครบครวั้ไปกรุงเทพฯ อาจารย์โหม่ค้าเป็นผู้ที่สอนภาษาญี่ปุ่นที่จุฬาฯ เป็นคนแรก ในนิสิตชุดแรกของจุฬาฯ มี อจ.ธีระพันธ์ ล.ทองคำ, อจ.สายเกษม, อจ.กัลยาณี, อจ.พดิดา ฯลฯ เมื่อสอนภาษาญี่ปุ่นอยู่ที่จุฬาฯ ทางคณะขอรองเขาให้

ช่วย น.ส.ประพิศ มโนมัยวิบูลย์(ปัจจุบันนี้เป็นอาจารย์สอนภาษาจีนอยู่ในคณะอักษรฯ)ในการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาโท อจ.โทมิต้าจึงแปลคอนหนึ่งของ "สามก๊ก" จากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทยคำต่อคำ ซึ่งปรากฏออกมาเป็นวิทยานิพนธ์ของเธอ "การศึกษาเปรียบเทียบ" 2509 ในคำนำเธอเขียนไว้ว่า "คำแปลฉบับจีนซึ่งนำมาเปรียบเทียบกับฉบับไทยในวิทยานิพนธ์นี้ เป็นคำแปลของศาสตราจารย์ ที.โทมิต้า โดยตลอด ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้ให้คำแปลมาทำการค้นคว้า นอกจากให้คำแปลแล้ว ท่านยังได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าชั่วโมงมิได้ในการอธิบายความรู้ต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนตลอดอีกด้วย"

ขณะที่อยู่ในกรุงเทพฯ 2 ปีนั้น อาจารย์โทมิต้าได้เขียนตำราเรียนภาษาไทยสำหรับชาวญี่ปุ่นชุดหนึ่ง "พูดไทยกันเถอะ" ซึ่งประกอบด้วยตำรา 1 เล่ม, พจนานุกรมเล็ก 1 เล่ม และแผ่นเสียง 12 แผ่น ในปี 2512 อาจารย์โทมิต้าคัดเลือกนิสิตนักศึกษาจากจุฬาฯ ธรรมศาสตร์ส่งไปเรียนต่อที่ญี่ปุ่นโดยหวังว่าให้กลับมาสอนภาษาญี่ปุ่นที่จุฬาฯ และธรรมศาสตร์ แต่พอผ่านเวลาสี่ห้าปี ปรากฏว่าในราวครึ่งหนึ่งแต่งงานกับหนุ่มญี่ปุ่นเสียแล้ว หมายความว่า ผู้หญิงน่ารัก, ฉลาดและเรียบร้อยย่อมเป็นที่นิยมชมชอบของทุกชาติทุกภาษา

ในปี 2512 ลูกศิษย์ของอาจารย์โทมิต้าอีกคน ซึ่งไปเรียนอยู่ที่คณะอักษรฯ จุฬาฯ ชื่อ นาย Osamu Akagi กลับญี่ปุ่น แผนกไทยศาสตร์จึงได้เพิ่มอาจารย์อีกคนหนึ่ง ปัจจุบันนี้ อจ.อาากางี้ก็เลื่อนตำแหน่งเป็นรองศาสตราจารย์แล้ว

ในปี 2515 ทางกระทรวงต่างประเทศญี่ปุ่นขอร้องอาจารย์โทมิต้าให้ไปสอนที่จุฬาฯ ธรรมศาสตร์อีกครั้งหนึ่งเป็นเวลา 2 ปี จึงหาครอบครัวไปกรุงเทพฯ ฯ ในปีนั้นเกิดขบวนต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นโดยนายธีรยุทธ บุญมี เป็นผู้นำ แต่อาจารย์โทมิต้าก็คิดว่าอยากจะทำอะไรไว้สักอย่างเพื่อนิสิตนักศึกษาไทยเป็นที่ระลึกการมาเมืองไทยครั้งนี้ เขาจึงสะสมหนังสือไวยากรณญี่ปุ่น 10 กว่าเล่มซึ่งเป็นผลงานยอดเยี่ยมของอาจารย์ภาษาญี่ปุ่น อ่านและเปรียบเทียบหนังสือเหล่านั้นแล้วลงมือเขียน "ไวยากรณภาษาญี่ปุ่น" ด้วยภาษาไทย หลางขอคำพิมพ์ไปทาง "มูลนิธิญี่ปุ่น" เขาใช้เวลา 90 วันจึงเขียนเสร็จ แต่ต้องเสียเวลาครึ่งปีในการพิมพ์ในกรุงเทพฯ "ไวยากรณภาษาญี่ปุ่น"(460 หน้า)จึงปรากฏออกมาได้ พิมพ์ 1,000 เล่ม แต่แจกให้ฟรีหมด

ในปี 2518 และ 2519 อาจารย์โทมิต้าได้รับหน้าที่เป็นผู้บรรยายภาษาญี่ปุ่นในรายการ "เรียนภาษาญี่ปุ่นกันเถอะ" ของ น.ห.ค. (บรรษัทการกระจายเสียงแห่งประเทศไทย) เสียงของเขาจึงไปถึงกรุงเทพฯ ตามคลื่นสั้นทุก ๆ คืนวันศุกร์ ก็มีรายการนี้(76 หน้า) ส่งไปเมืองไทย 4,000 เล่ม ตั้งแต่ปีนี้ อจ.โทมิต้าเป็นผู้ร่วมวิจัยของ "คู่มือวิจัยเอเชียอาคเนย์แห่งมหาวิทยาลัยเกียวโต" ด้วย

ในปี 2518 เขาแต่ง "พจนานุกรม ไทย-ญี่ปุ่น, ญี่ปุ่น-ไทย" 169 หน้า และในปี 2519 "ตำราภาษาไทย เล่ม 3" เป็นหนังสือรวมวรรณกรรมและบทความของไทยปัจจุบันและให้คำอธิบายศัพท์ และ "ตำราภาษาไทย เล่ม 2" เป็นอักษรวิธีพร้อมด้วยแบบฝึกหัด และในปี 2521 ออก "ตำราภาษาไทย เล่ม 1" ตำราชุดเรียนภาษาไทยของเขา ก็เสร็จไปแล้ว ใน "เล่ม 1" สอนระบบเสียงไทย, วิธีใช้คำไทยและทัศนทนาโดยไม่มีอักษรไทยเลย แต่

มีเทพประกอบด้วยตั้ง 10 ม้วน นักศึกษาในมหาวิทยาลัยของเขาต้องเรียนรู้หมดทั้งสามเล่มนี้ภายใน 2 ปีแรก

หลังจาก อจ. ชิต กลับเมืองไทย ผู้ที่มาแทนก็คือ อจ.โฆษา อารียา อจ.โฆษาอยู่มาจนถึง 16 ปี เพราะได้แต่งงานกับผู้หญิงญี่ปุ่น เมื่อ อจ.โฆษาลาออกในปี 2520 ผู้ที่มาแทนจากเมืองไทยคือ อจ.มงคล จันทน์บ้าง เสียงในเทพ 10 ม้วนที่กล่าวข้างบนนี้เป็นเสียงของ อจ.มงคลและภรรยาของเขา

ในปี 2520 แผนกไทยศาสตร์ขยายตัวเป็น "แผนก ไทย-เวียตนามศาสตร์" มีอาจารย์ประจำ 7 คนและ อจ.พิเศษอีก 7 คนแล้ว ส่วนนักศึกษาที่เพิ่มเป็นปีละ 25 คน

ในปี 2521 คณะอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศสืบทอดกันมาได้รับเงินช่วยเหลือจากกระทรวงศึกษา โศกณัฏฐ์ว่า "นิทานที่เล่าสืบกันมานานาชาติ" ในหนังสือผลการค้นคว้าเรื่องนี้ อจ.โทมิต้าเขียนเรื่อง "ศรี-ธัญไชย" (57 หน้า) ในเดือนกันยายน 2521 "จดหมายจากเมืองไทย" ของ "โบตัน" แปลโดย อจ.โทมิต้า ใ้ค้อออกมาในคลาสิกหนังสือ "อาซาฮี" นสพ.ยักษ์ใหญ่ในญี่ปุ่นชมเชยการแปลของเขาว่า "เป็นการแปลที่ซื่อสัตย์ต่อต้นฉบับมาก เพียงแต่จะอ่านเฉพาะคำอธิบายและหมายเหตุผู้แปลใส่ไว้ในท้ายเล่ม 331 ข้อก็นับว่าเป็นคำร่าเรียนรู้เรื่องเมืองไทยที่ดี" เขาใจว่า "ครูบ้านนอก" ของ "คำหมาน คนโค" แปลโดย อจ.โทมิต้าคงออกมาในคลาสิกหนังสือญี่ปุ่นอีกตอนสิ้นปีนี้ ในเล่มนี้ เขาใส่หมายเหตุคำอธิบายถึง 371 ข้อ มีหวังอาจจะได้รับรางวัล "วัฒนธรรมการแปล" ประจำปี 2522 ในญี่ปุ่น สำหรับชาวไทยที่กำลังเรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง คำแปล 2 เรื่องของเขาคงมีประโยชน์มาก เพราะเป็นการแปลคำต่อคำอย่างเคร่งครัด

ปีนี้ อจ.โทมิต้า อายุครบ 60 ปี นอกจากเป็นศาสตราจารย์ หัวหน้าแผนกไทย-เวียตนามศาสตร์ในมหาวิทยาลัยโอซากาวิชาต่างประเทศแล้ว ยังเป็นสมาชิกสมาคมต่าง ๆ เช่น The Linguist Society of Japan, The Phonetic Society of Japan, The Society for the Teaching of Japanese as a Foreign Language, Japan Society for Southeast Asian History, The Siam Society

เขากำลังแปลวรรณกรรมไทยโบราณที่เด่น 14 เรื่องโดยย่อ และจะแปล "ทุ่งมหาธาต" ของ "เรียมเอง" ด้วย แต่งานใหญ่ที่สุดของเขาก็คือเรียบเรียง "พจนานุกรม ไทย-ญี่ปุ่น" ฉบับใหญ่โต ก่อนที่เขาจะปลดเกษียณยังมีเวลาอีก 4 ปี

ประยงค์น่องรัก คนเราย่อมมีจุดเริ่มต้นชีวิตไม่เหมือนกัน บันไดทองคำของชีวิตสำหรับแต่ละคนก็มีขั้นต่างกัน มากบ้างน้อยบ้าง การจะขึ้นไปถึงบันไดขั้นสุดท้ายของแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน บางคนอาจก้าวขึ้นไปแบบข้ามขั้นตอนก็ตกลงมาจากภายหลัง บางคนก้าวขึ้นไปทีละขั้น ๆ ด้วยความมั่นใจจนประสบความสำเร็จในที่สุด แต่บันไดแต่ละขั้นของแต่ละคนย่อมเต็มไปด้วยอุปสรรคขวากขวางมากมาย อาจหลอหลหลายต่อหลายครั้ง จนถึงขนาดท้อถอยหมดมานะอดทนต่อสิ่งกีดขวาง เกิดความล้มเหลวในชีวิตก็มีมาก เรื่องของ"เด็กชาย คาเกโยโร โทมิต้า"นี้ยอมเป็นอุทาหรณ์แก่ชีวิตของเราได้เป็นอย่างดี

อาศัยที่เด็กคนนี้เป็นคนมีสติปัญญาเฉียบแหลม เรียนดีเรียนเก่ง มีความมั่นใจในตัวเอง มีมานะอุทิศสละตนเป็นที่ตั้ง จึงผ่านบันไดทองของชีวิตชั้นชั้นกลางและชั้นสุดท้าย ไปยืนอยู่บนหลักชัยของชีวิตได้สัมภาคภูมิ คู่กับบุตรและแรงสติปัญญาที่ไคล้ลงทุนไป

การมาศึกษา ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระหว่างปี 2485-2489 นั้นเต็มไปด้วยความลำบากแทบล้มประคอง คาย เสียหลายครั้งนับแต่การเดินทางมา การใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ และการเดินทางกลับ เป็นอุปสรรคเบื้องต้น นำสู่ทางธรรมะก็ตั้งหูกว่า "เขาได้ผ่านการทดสอบชั้นนิการมี" ไปด้วยดี ยากแค้นขมขื่นเพื่อจะขึ้นชมนิบัติในภายหลัง การต่อสู้เพื่อว่าวัฒนธรรมทางภาษาของไทยไปเผยแพร่ในแผ่นดินของตน เป็นเครื่องแสดงความปรารถนาดีต่อชาติไทยอย่างสูง เมื่อได้แผนกไทยศาสตร์มาแล้วก็ต้องทำงานอย่างหนัก เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บรรดาครูทั้งหลายที่บนนักบนหน้าว่าทำงานหนัก เป็นการทดสอบชั้นนิการมีของเขาในขั้นที่สอง

ศาสตราจารย์ คาเถยโร โทมัสคา แทนที่จะสร้างอนุเสาวรีย์ให้แก่วัฒนธรรมทางภาษาญี่ปุ่นของตน กลับสร้างอนุเสาวรีย์วัฒนธรรมทางภาษาของไทยในประเทศของตนจนสูงที่สุด เพื่อคนญี่ปุ่นจะได้เรียนรู้ เขาใจไทยให้ดียิ่งขึ้นในโลกปัจจุบันและจะกลายเป็นแหล่งเคารพสักการะของคนญี่ปุ่นรุ่นหลังคือไปอีกด้วย นับเป็นการทดสอบชั้นนิการมีชั้นสุดท้ายในชีวิตของท่าน คนไทยหลายคนที่ท่านเอ่ยนามถึง ย่อมเป็นศิริมงคลนามแก่ผู้ใดยื่นไค้หังไค้ศึกษา ตลอดจนชีวิตของท่านไค้หังไค้เพื่อแผ่นดินไทย ด้วยความปรารถนาดีต่อภาษาไทยที่ท่านรัก แม้ว่าจะเป็ประโยชน์อันสำคัญแก่คนญี่ปุ่นทั้งในทางตรงและทางอ้อมก็ตาม ก็เป็นสิ่งที่ควรแก่การสรรเสริญ

ประยงค์น้องรัก หองสมค์สวนควัที่บ้านของท่านมีหนังสือไทยมากกว่าหนังสือญี่ปุ่น เครื่องประดับบ้านของท่านครึ่งหนึ่งเป็นของไทย ลูกชายก็ชื่ออย่างไทย ๆ คือ "อุทัย" และลูกสาวก็ชื่อไทย คือ "สระ" ภรรยาของท่านเป็นจิตรกร วาดภาพต่าง ๆ เป็นภาพไทย ๆ เสียส่วนมาก ท่านมีชีวิตอย่างมีความสุขด้วยรสนิมไทย

อาหารไทยกว่ายี่สิบชนิดท่านปรุงและทำไค้ชำนาญถึงรส ท่านมาเมืองไทยไม่เว้นแต่ละปี เที่ยวเมืองไทยครบทุกจังหวัด รักและเป็นห่วงเมืองไทยเหมือนประเทศญี่ปุ่นของท่าน นอกจากความเป็นครูที่สมบูรณ์แล้ว ท่านยังมีลักษณะพิเศษที่ควรเจริญรอย คือความตั้งใจทำงาน เร็วและมีประสิทธิภาพ ขณะที่เราเพิ่งหัดเดินขณะนี้ ท่านกำลังวิ่งและวิ่งมานาน ยังไม่เคยไค้หยุดพัก

ศาสตราจารย์ คาเถยโร โทมัสคา มีผลงานมากมายทั้งที่ทำได้ กำลังทำและเตรียมจะทำต่อไป ทั้งหมดล้วนเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมทางภาษาของไทยทั้งสิ้น ท่านไค้สร้างฐานอนุเสาวรีย์แบบไทย กำลังก่อสร้างส่วนต่าง ๆ ส่วนกลางของมันแบบไทย ๆ และกำลังจะสวมยอกอนุเสาวรีย์ของท่านด้วยมงกุฎและหรือชฎาไทย สำหรับคนญี่ปุ่นจะไค้ชมด้วยความนิยมนับถือและเคารพรัก นับว่าท่านหวังดีและปรารถนาดีต่อไทยอย่างแท้จริง

ท่านนำไทยไปประเทศญี่ปุ่นของท่าน หมอบรัดเลย์นำอารยธรรมตะวันตกทางด้านการพิมพ์และกิจการพิมพ์เข้ามาให้ไทย แม้จะสวนทางกันค่านยุคสมัยระยะเวลาด แต่กัทำในสิ่งเป็นประโยชน์ต่อชาติไทยโดยส่วนรวม ความคิดหมอบรัดเลย์ที่จะให้ไทยมีมหาวิทยาลัยแห่งแรกเมื่อ พ.ศ.2408 51 ปีต่อมาคือในปี 2459 จึงเกิดจุฬาลงกรณ์มหา-

วิทยาลัย ความคิดศาสตราจารย์โทมัสที่จะให้คนญี่ปุ่นเข้าใจไทย ุไทยเริ่มต้นมาตั้งแต่ปี 2492 กำลังดำเนินอยู่และจะรับช่วงต่อเนื่องไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ประยงค์ นองพี, เพื่อนครูผู้ร่วมอาชีพ เพื่อนร่วมชาติที่รัก และผู้รับผิดชอบด้านวัฒนธรรมทางภาษาทั้งหลาย ถึงเวลาหรือยัง ที่เราจะพร้อมใจกันลุกขึ้นปรบมือให้กับเด็กชาย ตาเกย์โร โทมัส เด็กคนนั้น ศาสตราจารย์ ตาเกย์โร โทมัส ด้วยความชอบคุณอย่างจริงใจและจากใจจริง เขาควรได้รับรางวัลใด ๆ อีกไหมจากสถาบันทางการศึกษาของไทย

ฝากบุคคลผู้หวังดีปรารถนาดีต่อไทยคนนี้ไว้ด้วย

รักและคิดถึงเสมอ

มงคล จันทรวง

ระหว่าง 4 ปี หลังจากที่เขาพาเจ้าเขียนจดหมายฉบับนี้แล้ว

พ.ศ. 2524 "วรรณกรรมไทยโบราณที่คัดเก็บ 14 เรื่องและประวัติวรรณคดีไทยโบราณ" 298 หน้าพร้อมด้วยหมายเหตุคำอธิบาย 346 ข้อ ของอาจารย์โทมัสก็ได้พิมพ์ออกมา ย่อเรื่องและเขียนเป็นร้อยแก้วภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ 1 พระลอ, 2 สมุทโฆษ, 3 กำสรวลศรีปราชญ์, 4 ราชาธิราช, 5 กากี, 6 มโนตรา, 7 สังข์ทอง, 8 กาวี, 9 มหาเวสสันดรชาดก, 10 ไกรทอง, 11 อีเหนา, 12 ขุนช้างขุนแผน, 13 พระอภัยมณี, 14 ศรีธนญไชยเชียงใหม่, 15 ประวัติวรรณคดีไทยโบราณ ภรรยาของท่านไคว้ภาพประกอบไวด้วยรวม 14 ภาพ "ทุ่งมหาธาตุ" ของ "เรียบเรียง" ท่านไคว้แปลออกเป็น 2 เล่ม รวม 496 หน้า ทั้งมีหมายเหตุคำอธิบายอีก 319 ข้อ ก็ได้ออกวางตลาดไปแล้วเช่นกัน ท่านไคว้เขียนเรื่อง "อาหารการกินในกรุงเทพฯ" อยู่ในหนังสือชุดเล่มที่ 76 ของ "อาหารการกินในโลก" ซึ่งนสพ.อาซาฮีได้จัดทำจำหน่าย

ในปี 2525 "ครอบครัวนอก" ที่ท่านแปลไว้ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 อีก ในประวัติหนังสือญี่ปุ่นเฉพาะนวนิยายเอเชียอาคเนย์นั้น เรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ก็มีเพียง 2 เรื่องเท่านั้น คือ "จดหมายจากเมืองไทย" กับ "ครอบครัวนอก"

"พจนานุกรม ไทย - ญี่ปุ่น" ของท่านก็คงจะพิมพ์เสร็จในปี 2528 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 เล่ม รวม 2,000 หน้า หน้าละ 40 บรรทัด ห้องรับแขกในบ้านของท่านทุกวันนี้กลายเป็นโรงพิมพ์ที่น่ารักไปแล้ว มีสาว 2 คน ไทยหนึ่งญี่ปุ่นหนึ่งช่วยกันทำงานอยู่ในห้องนั้นอย่างขะมักเขม้น ในการแปลนวนิยายไทยนั้น มุลินธิโตโยต้าได้จ่ายเงินช่วยเหลือตลอดมา และในการเรียบเรียงพจนานุกรมของท่านครั้งนี้ก็ได้รับความช่วยเหลือจากมุลินธิโตโยต้าอีก 13 ล้านเยน

อีกเพียงครั้งปีท่านจะเกษียณอายุแล้ว อายุ 65 ปี แต่ท่านยังตั้งใจจะแปล "เสภาขุนช้างขุนแผน" ชนิดคำต่อคำไว้อีกเมื่อหมดหน้าที่การสอน ข้าพเจ้าได้แว้วข่าวที่ท่านยินดีคิดว่า มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งมีโครงการที่จะก่อตั้งแผนก "ไทยศาสตร์" ขึ้น นับเป็นสถาบันที่ 3 ในญี่ปุ่น ทางสถาบันแห่งนั้นได้ทาบถามและตกลงจะเชิญท่านศาสตราจารย์ ตาเกย์โร โทมัสไว้ให้เป็นหัวหน้าด้วย.